N° 82. 1855.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 10 Julij.

Deze courant verschijnt des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van Advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

Editie van Maandag avond 8 ure.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Binnenlandsche Tijdingen.

Middelburg 9 julij.

§ Den 6 dezer werd door den heer G. P. Blaaubeen, secretaris der gemeente Oudelande, aldaar de eerste steen gelegd voor den bouw eener nieuwe pastorie.

Reeds geruimen tijd had men de behoefte daaraan dringend gevoeld, daar telken jare de nu afgebroken predikantswoning meer en meer herstelling vorderde en de krachten der gemeente ontoereikend waren om daarin te voorzien.

Door eene ruime bijdrage der synode en eene betrekkelijk geringe opoffering van de kerkelijke gemeente tot de stichting eener nieuwe pastorie in staat gesteld, was deze dag voor velen een feestdag, waaraan de kerkelijke en burgerlijke autoriteiten deel namen.

Nadat de plegtigheid volbragt en met eene toespraak van den heer Blaaubeen besloten was, vereenigde men zich aan een eenvoudig collation.

Het gerucht loopt te 's Gravenhage — zoo wordt aan de Arnhemsche courant geschreven — dat de minister van binnenlandsche zaken zijne portefeuille zou nederleggen indien de voordragt tot afschaffing van den accijns op het gemaal tot wet werd verheven. Men meent echter met grond te kunnen veronderstellen dat dit gerucht geen geloof verdient.

Men verzekert dat de commissaris des konings in de provincie Noord-Holland zijn ontslag als zoodanig aan Z. M. heeft gevraagd; zijn reeds gevorderde leeftijd van ruim 69 jaren, schijnt daartoe de eenige aanleiding te zijn.

Bij gelegenheid der laatste reis van Z. M. naar Luxemburg heeft de koning een schrijven aan prins Hendrik, als stedehouder van het groothertogdom gerigt, waarin de luxemburgsche bevolking wordt dank gezegd voor hare ontvangst en zij geluk wordt gewenscht met den bloeijenden staat des groothertogdoms. De brief eindigt met deze zinsnede: »Gij kent mijne bedoelingen: ik wil voor mijne luxemburgsche onderdanen een vrijzinnig bewind, ik verlang eene loijale uitvoering der wetten en een bestuur in het belang van allen; maar ik verlang ook de toepassing der beginselen, die de onvervreemdbare regten, van mij als souverein handhaven; het welzijn van het groothertogdom en mijne pligten eischen dat die regten worden geëerbiedigd.

Men meldt uit 's Hage dat de koning in in het laatst dezer loopende maand eene buitenlandsche reis zal doen en zich waarschijnlijk vooreerst naar Stuttgard zal begeven.

Uit eene goede bron vernemen wij, dat de wet tot wijziging van de wet van 12 april 1850, tot vaststelling van het briefport en regeling der brievenposterij met den 1. september aanstaande in werking zal treden. Waarschijnlijk zal zij dus onder dagteekening van 11 augustus, twintig dagen voor het in werking treden, in het Staatsblad worden opgenomen.

Op last van Z. Exc. den minister van binnenl. zaken, na bekomen magtiging van Z. M., zijn de heeren C. J. Feith, referendaris bij genoemd departement, en Schroeder van der Kolk, inspecteur van de krankzinnigen-gestichten hier te lande, vertrokken naar Duitschland en Zwitserland, ten einde aldaar die gestichten op te nemen, en na te gaan in hoeverre de aangetroffen verbeteringen hier te lande kunnen worden aangebragt.

Benoemingen en besluiten.

Bij Zr. Ms. besluit van den 2 dezer, is de ingenieur der 1ste klasse P. J. Jansen, geplaatst bij 's rijks werf te Hellevoetsluis, met ingang van den 1 dezer bevorderd tot hoofd-ingenieur der marine.

Z. M. heeft bij besluit van 27 junij jl. goedgevonden den 1sten luitenant H. M. Rodemaaker, van het korps jagers te paard, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag uit de dienst te verleenen.

Bij besluit van 30 junij jl. heeft Z. M. goedgevonden aan den gepensioneerden majoor, met den rang van luitenant-kolonel, W. Baumer, laatstelijk adjudant in het provinciaal kommandement van Gelderland, doch vóór zijne indeeling bij den provincialen staf behoord hebbende bij het wapen der infanterie, en aan den gepensioneerden kapitein P. Maas, laatstelijk gediend hebbende bij het wapen der infanterie, beiden het dragen te vergunnen der activiteits-uniform van meergemeld wapen.

Bij koninklijk besluit van den 2 dezer is aan den vice-admiraal J. Enslie, voormalig minister van marine, een pensioen verleend van ƒ 4000 's jaars.

De heer de Villers de Pité, lid van de eerste kamer der staten generaal voor Limburg en kamerheer des konings, is benoemd tot kommandeur der orde van de Eikenkroon.

Kunsten en wetenschappen.

De afloop der eindexamina aan de koninklijke academie te Delft was als volgt:

Tot O. I. ambtenaren 1ste klasse zijn bevorderd, de heeren: mr. B. de Groot en mr. J. C. L. van der Schalk.

Tot O. I. ambtenaren 2de klasse de heeren: H. J. Rauws, (civ. ing.), H. van Amstel, W. F. van Andel, J. P. Andriesse, A. H. G. Blokzeyl, Y. Gaade, J. H. Hagen, G. Heyligers, C. H. G. van Zyl de Jong, P. J. Keuchenius, J. W. Moojen, H. van de Masch Spakler, S. Stibbe, A. H. Swaving, T. J. Canter Visscher, J. van Vollenhoven, J. L. Fransen van de Putte.

Tot civiele ingenieurs, de heeren: S. H. van der Does de Bije, J. H. Bungenberg, C. W. van Dedem, J. J. R. Grinwis, B. H. M. Rodi de Loo, P. J. H. van Meurs, T. Mispelblom Beijer, J. F. F. Moet, E. Steuerwald en W. H. Teding van Berkhout.

Kerknieuws.

Vrijdag is te 's Hage geopend de 40ste vergadering van de algemeene synode der nederlandsche hervormde kerk, zamengesteld als volgt: president H. G. J. van Doesburgh, predikant te Rotterdam, afgevaardigde uit Zuidholland; vice-president J. H. de Dompierre de Chaufepié, predikant te Amsterdam, afgevaardigde van wege de commissie tot de zaken der protestantsche kerken in Nederlandsch Oost- en West-Indie; secundus van den vice-president P. A. C. Hugenholtz, predikant te Dokkum, afgevaardigde uit Friesland; secretaris H. P. Timmers Verhoeven te 's Gravenhage; fungerend quaestor-generaal L. M. Schouwenburg, te Amsterdam; hoogleeraren præadviserende leden: N. C. Kist, hoogleeraar te Leyden; H. E. Vinke, hoogleeraar te Utrecht; L. G. Pareau, hoogleeraar te Groningen; afgevaardigde predikanten en ouderlingen: uit Gelderland A. C. de Meijier, predikant te Arnhem; uit Noordholland J. F. J. Boonacker, predikant te Enkhuizen; uit Zeeland J. P. H. Reijers, predikant te Brouwershaven, mr. W. C. M. de Jonge van Ellemeet, ouderling te Oost-kapelle; uit Utrecht J. W. Middelburg, predikant te Maartensdijk; A. C. Hartjens, burgemeester te Zuilen; uit Friesland mr. A. Telting, ouderling te Franeker; uit Overijssel H. J. Romenij, predikant te Zwolle; uit Groningen J. P. Riedel, predikant te Eenrum; uit Noordbrabant G. J. C. Harmsen, predikant te Valkenswaard; uit Drenthe J. W. Liefstink, predikant te Odoorn; van wege de commissie tot de zaken der Waalsche kerken J. F. C. Kronenberg, predikant te Arnhem; uit Limburg W. F. C. van Laak, predikant te Maastricht.

Marine en leger.

Zr. Ms. stoomschip Sindoro, als eerste haringjager te Hellevoetsluis ter reede gekomen, zal met den meesten spoed steenkolen en victualie innemen, om dadelijk naar zee te gaan, zich bij Zr. Ms. fregat Doggersbank te voegen, en zoo men zegt na afloop van de reis met Z. K. H. den prins van Oranje naar Nederland terug te keeren.

— Zr. Ms. schoonerbrik Macassar, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste kl. jonkh. H. P. de Kock, is den 26 junij van Hellevoetsluis te Lerwick aangekomen.

Nog zijn te Lerwick aangekomen: den 23 junij Zr. Ms. brik de Zeehond, kommandant luitenant ter zee 1ste klasse B. G. Escher, en den 27 junij Zr. Ms. schooner Atalante, kommandant luitenant ter zee 2de klasse N. M. J. Kroef, beiden van Hellevoetsluis; de Zeehond is op een kruistogt naar Leith vertrokken.

Verschillende berigten.

Volgens opgave van het ministerie van financien, is, aan de verschillende kantoren van 's rijks accijnsen, over junij jl., ontvangen aan suiker-accijns, in hoofdsom, opcenten en zegel, een bedrag van ƒ 69,833,78½.

— Bij den minister van financien is ontvangen een bankbiljet van ƒ 40, door een onbekende onder het postmerk Schiedam, den 6 dezer tot voldoening van aan het rijk verschuldigde gelden ingezonden.

— Den 6 dezer is te Hellevoetsluis de tweede haringjager binnengekomen, met 120 ton.

— De eerste haring, te Vlaardingen aangebragt, is voor ƒ 700 per ton verkocht.

— Dezer dagen is weder een aanzienlijk aantal jongelingen van het instructie-bataljon te Kampen als korporaal naar de regementen vertrokken.

— De opening van den ijzeren spoorweg van Gouda op Rotterdam, die naar men verneemt feestelijk plaats zal hebben, is thans op den 20 dezer bepaald.

— Men is in staat gesteld mede te deelen, hoe vele bijbels, nieuwe testamenten en gedeelten daarvan van 1844 tot 10 maart 1855 in Nederland door het britsch en buitenlandsche bijbelgenootschap zijn verspreid. Dit getal beloopt 64,443 bijbels, 285,635 nieuwe testamenten en 6707 gedeelten, makende te zamen met nog 18,153 te Breda verspreid, het verbazende aantal van 374,933, behalve de bijbels, nieuwe testamenten enz., welke het nederlandsch bijbel-genootschap heeft doen verspreiden.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags ten 12 ure.

Julij 1855.

Datum.	Wind. Rigting	Wind. Kracht.	Barometer bij 0°	Thermometer C.	Betrekkelijke Vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen.	Aanmerkingen.
1	W. t. Z.	3	769.6	16.4	0.81	11.70	0.0	bijna helder.
2	W. t. Z.	3	769.4	18.1	0.85	13.15	0.0	" "
3	West.	3	767.2	16.4	0.81	11.87	0.0	ligt bewolkt.
4	Nw.	3	765.0	17.0	0.79	12.15	1.5	bewolkt.
5	W N W	5	765.1	13.8	0.83	10.56	0.0	betrokken.
6	West.	4	764.4	14.7	0.79	10.97	0.2	"
7	NO t. N	3	765.4	17.7	0.78	13.03	0.0	ligt bewolkt.

Provinciale Staten.

Zitting van 6 julij 1855.

Tegenwoordig: de commissaris des konings, voorzitter, 31 leden en de griffier.

Met kennisgeving zijn afwezig: de heeren mr. Blaaubeen, R. B. van den Bosch, van Diggelen, mr. de Jonge van Ellemeet, Luteyn, Onghena, mr. Egberts Risseeuw, de Smidt, Steenkamp en Schout Velthuys.

De notulen der vorige vergadering worden, na voorlezing, goedgekeurd.

De voorzitter deelt mede:

de brieven van de heeren R. B. van den Bosch en mr. de Jonge van Ellemeet, daarbij kennisgevende dat zij de vergadering niet kunnen bijwonen;

dat door de afdeelingen tot voorzitters en onder-voorzitters zijn benoemd: door de 1e. de heeren mr. Wagtho en jhr. mr. Schuurbeque Boeije; door de 2e. de heeren Benner Hardenberg en de baron van Zuylen van Nievelt, en door de 3e. de heeren mr. Cau en Mazure; en

dat de heeren I. G. J. van den Bosch, Uyttenhooven, Benteyn en van Voorst Catshoek nader door het lot zijn aangewezen, als te behooren, de eerste tot de 3e., de tweede tot de 2e, en de beide andere tot de eerste afdeeling.

Deze mededeelingen worden voor notificatie aangenomen.

De heer mr. Becius brengt het rapport der commissie voor de verzoekschriften uit, op het adres van eenige ingezetenen van het voormalig 5de district, houdende bezwaren tegen de heffing der tollen, alsmede op de adressen van adhaesie aan dat adres van eenige ingezetenen van Axel en van eenige ingezetenen van het voormalig 4de district.

Conform het advies der commissie besluit de vergadering de voormelde drie adressen te stellen in handen van gedeputeerde staten, ten einde deswege rapport uit te brengen met een bepaald voorstel.

Bij monde van den heer mr. Wagtho wordt uitgebragt het rapport der zelfde commissie op het adres van M. Blonker en anderen, zich noemende jagers in het voormalig 4de district, met bezwaren tegen de onbeperkte toelating van de lange jagt, alsmede tegen de afgifte van jagtacten aan vreemdelingen.

Het rapport behelst het advies tot het onmiddellijk in behandeling nemen van het adres.

Bij de beraadslagingen wordt door den heer I. G. J. van den Bosch aangemerkt dat hier de rede is van eene liefhebberij, die met het belang van den landbouw en alzoo met het algemeen belang in strijd is; dat het wild niet anders dan als onkruid te beschouwen is, dat dagelijks veel verslindt en veel schade veroorzaakt. Hij zegt niet te weten welk nut het in stand houden van het wild voor den staat kan hebben. Hij wil daarom de jagt hebben bevorderd, niet belemmerd.

De heer Hammacher verzoekt inlichting, waarover de vergadering op het oogenblik beraadslaagt en stemmen zal.

De voorzitter zegt dat ook hij gaarne een bepaald voorstel van de commissie had gezien, maar vermeent dat zij, volgens art. 47 van het reglement van orde, bevoegd was zich tot haar voormeld advies te bepalen.

De vergadering besluit conform het voorstel des voorzitters, dat het adres aan gedeputeerde staten tot het doen van een bepaald voorstel zal worden gezonden.

Bij monde van den heer W. M. Snijder wordt uitgebragt het verslag van de rapporteurs der afdeelingen omtrent de verantwoording van gedeputeerde staten van de provinciale inkomsten en uitgaven over 1853.

De verantwoording wordt, zonder beraadslaging, met algemeene stemmen goedgekeurd.

Bij monde van den heer mr. Wagtho wordt uitgebragt het rapport der commissie voor de verzoekschriften op het adres van J. M. Ceelen, wed. van J. van Herlum, om weder met eene gratificatie te worden begunstigd, waarbij de commissie concludeert tot eene gelijktijdige behandeling van het adres met de provinciale begrooting.

De voorzitter stelt voor om het adres te zenden aan de afdeelingen.

De heer mr. Fokker merkt aan dat het onderzoek der begrooting reeds in twee afdeelingen is afgeloopen, en dat eene verzending naar dezelve van het adres tot moeijelijkheid zal leiden. Hij meent dat bij de vergadering eene verkeerde opvatting van art. 47 van het reglement van orde bestaat, en dat hetzelve het doen van bepaalde voorstellen aan de commissie voor de verzoekschriften wel degelijk toelaat. Ware het anders, eene spoedige wijziging van het artikel zou hij dan wenschelijk achten.

Ook de voorzitter acht het doen van een bepaald voorstel door de commissie wenschelijk en vermeent dat art. 47 aan haar daartoe de bevoegdheid geeft.

De heer mr. Becius is van eene tegenovergestelde meening, ofschoon hij moet erkennen, dat het gemis van een bepaald voorstel veelal omslag en moeite moet veroorzaken.

Jhr. Damas van Citters merkt aan dat in eene afdeeling het onderzoek der begrooting nog niet is afgeloopen. Hij wenscht dat het adres tot eene volgende vergadering worde aangehouden.

Daarna wordt met algemeene stemmen tot de verzending van het adres aan de afdeelingen besloten.

Bij monde van den heer Hoogenboom wordt het rapport der commissie voor de verzoekschriften uitgebragt op het adres van A. W. Olivier, provinciaal opzigter der wegen, om verhooging zijner jaarwedde.

Naar aanleiding eener bij de provinciale begrooting voorgestelde verhooging der jaarwedden van de opzigters, stelt de baron van Zuylen van Nievelt voor het adres aan de afdeelingen te zenden. Waartoe met 16 tegen 15 stemmen wordt besloten.

Tegen hebben gestemd: de heeren Bomme, van Voorst Catshoek, Hoogenboom, mr. Fokker, mr. Wagtho, Z. Snijder, mr. van der Bilt, mr. Becius, jhr. mr. Schuurbeque Boeije, I. G. J. van den Bosch, Sprenger, van der Have, Kakebeeke, mr. Cau en Moolenburgh.

Bij monde van den heer Hoogenboom wordt het rapport der commissie uitgebragt op het adres van J. J. de Kanter en D. Droukers, concessionarissen der stoombootdienst op de Westerschelde, om verhooging van het provinciaal subsidie of vermindering der lasten, en anders ontslag van de concessie.

Conform het advies der commissie wordt tot de verzending van het adres aan de afdeelingen besloten.

De heer Vader brengt het verslag van de rapporteurs der afdeelingen uit omtrent de begrooting der kosten van het provinciaal bestuur, voor zoo veel het rijksbestuur is, voor de dienst van 1856.

De artikelen waaruit de begrooting bestaat, worden achtereenvolgens aangenomen; zij zijn de volgende:

1. Jaarwedden van den commissaris des konings, van de leden van gedeputeerde staten, van den griffier der staten en van de ambtenaren en bedienden bij de provinciale griffie, alsmede schrijfloonen ad ƒ 36,900.

2. bureau- en locaalbehoeften, drukwerken, onderhoud en huur van gebouwen ad ƒ 6,700.

3. reis- en verblijfkosten van den commissaris des konings, van de leden van gedeputeerde staten, van den griffier en van de ambtenaren en bedienden bij de provinciale griffie, ad ƒ 500; en [illegible]

4. reis- en verblijfkosten voor de leden der staten ad ƒ 3000.

De begrooting ten bedrage van ƒ 47,100 in haar geheel met algemeene stemmen vastgesteld, zal aan Zr. Ms. goedkeuring worden onderworpen.

Daarna wordt bij monde van den heer van der Mandere uitgebragt het verslag van de rapporteurs der afdeelingen, aangaande het voorstel van gedeputeerde staten om aan B. T. Claeys, wed. J. F. Lippens, eene belooning ad ƒ 50 toe te kennen, voor door haren echtgenoot bewezen diensten.

De heer Fransen van de Putte vermeent dat de belooning, in billijkheid, ƒ 75 zou behooren te bedragen.

Nadat door den heer mr. van der Bilt eenige opheldering is medegedeeld, verklaart de eerstgemelde spreker af te zien van het doen van een bepaald voorstel.

Met 30 stemmen tegen ééne stem (die van den heer Fransen van de Putte) wordt conform het voorstel besloten.

Bij monde als voren wordt uitgebragt het voorstel van de rapporteurs der afdeelingen, betrekkelijk het voorstel van gedeputeerde staten, tot het verstrekken van een renteloos voorschot aan de gemeente 's Heer Hendrikskinderen, ter begrinding van eenen weg, tot het verleenen van eene bijdrage voor die begrinding, en voorts om dien weg, na zijne begrinding in onderhoud bij de provincie over te nemen, tegen den afstand van eenen anderen weg.

De voorzitter stelt voor om de drie besluiten, die bij dit voorstel behooren, te gelijk te behandelen, doch komt op eene bedenking van den heer I. G. J. van den Bosch, daarvan terug.

Met algemeene stemmen wordt tot de noodige af- en overschrijving op de begrooting van 1855 besloten, om daaruit een renteloos voorschot van ƒ 1000 aan de voormelde gemeente te verleenen.

Met 24 tegen 7 stemmen (die van de heeren Hoogenboom, jhr. W. M. H. de Jonge, mr. Wagtho, jhr. mr. Schuurbeque Boeije, van der Have, Benteijn en mr. Cau), wordt besloten eene som van ƒ 184 als bijdrage in de kosten van begrinding toe te staan; en

Met 27 tegen 4 stemmen (die van de heeren Hoogenboom, mr. Wagtho, I. G. J. van den Bosch en mr. Cau) worden gedeputeerde staten genagtigd om den bedoelden weg na zijne begrinding in onderhoud voor de provincie over te nemen tegen afstand in onderhoud aan het gemeentebestuur van het zandwegje, verbindende het dorp Wissekerke met den grindweg naar Wolphaartsdijk.

Bij monde van den heer Hammacher wordt uitgebragt het verslag van de rapporteurs der afdeelingen, aangaande het voorstel van gedeputeerde staten, betrekkelijk het aanbod der regering omtrent het provinciaal geregtshof.

De voorzitter geeft te kennen dat gedeputeerde staten eene wijziging in hun voorstel hebben gebragt, zoo dat de woorden: „om een einde aan de zaak te maken,” daaruit wegvallen.

Met algemeene stemmen wordt besloten dat aan de regering zal worden te kennen gegeven dat ofschoon de vergadering met haar in gevoelen blijft verschillen, en niets terugneemt van hetgeen zoo door haar als door gedeputeerde staten is in het midden gebragt, zij evenwel zal berusten in het aanbod om van wege het departement van justitie in het onderhoud van het provinciaal geregtshof te voorzien, door eene vergoeding aan de provincie van de jaarlijksche onderhoudskosten.

Jhr. mr. Schuurbeque Boeije geeft daarop in overweging om ook de vroeger aangewende kosten van onderhoud, van het rijk terug te vorderen.

Op de aanmerking van den voorzitter dat de zaak niet meer aan de orde is, geeft het voormelde lid zijn voornemen te kennen om een voorstel in eene der volgende bijeenkomsten in te dienen.

Waarna de vergadering wordt gesloten en de eerst volgende bijeenkomst wordt bepaald op den 7 dezer ten een uur des namiddags.

Zitting van den 7 julij.

Tegenwoordig: de commissaris des konings, voorzitter; 29 leden en de griffier.

Afwezend de heeren: mr. Blaaubeen, R. B. van den Bosch, van Diggelen, mr. de Jonge van Ellemeet, Luteyn, Onghena, mr. Egberts, Risseeuw, Steenkamp en Schout Velthuys met, en de heeren I. G. J. van den Bosch, jhr. W. H. M. de Jonge en Uyttenhooven zonder kennisgeving.

De notulen der vorige bijeenkomst worden na voorlezing goedgekeurd.

De voorzitter brengt aan de orde een voorstel van jhr. mr. Schuurbeque Boeije, strekkende om van het rijk terug te vorderen de kosten die sedert 1 januarij 1851 uit de provinciale fondsen zijn besteed geworden voor onderhoud van het gebouw, in gebruik bij het provinciaal geregtshof.

Nadat het voorstel kortelijk door den voorsteller is toegelicht wordt, met algemeene stemmen, dien overeenkomstig besloten.

Een voorstel tot wijziging van art. 47 van het reglement van orde door den heer mr. Fokker ingediend, vindt de vereischte ondersteuning. Het zal den 11 dezer in behandeling worden genomen.

Bij monde van den heer Z. Snijder wordt uitgebragt het verslag van de rapporteurs der afdeelingen aangaande het voorstel van gedeputeerde staten, tot wijziging der instructie van den griffier der staten.

Het voorstel, waarin door gedeputeerde staten eenige verandering is gebragt, wordt, na dat een door den baron van Zuylen van Nievelt voorgestelde wijziging was verworpen, met 28 stemmen tegen ééne, aangenomen. Tegen stemde de heer Fransen van de Putte.

Bij monde van den baron van Zuylen van Nievelt wordt uitgebragt het verslag van de rapporteurs der afdeelingen, betrekkelijk het voorstel van gedeputeerde staten, omtrent de gedane aanvragen om renteloozee voorschotten, tot verbetering van wegen.

De heer mr. Cau is tegen het voorstel gestemd, omdat men de voorschotten gedeeltelijk wil vinden uit het provenu der verkochte stoomboot „de Schelde,” het welke tot schulddelging behoorde te worden gebruikt. Hij vindt er ook bezwaar in dat men daartoe eene zekere som wil preleveren op het voorschot van 1854. Hij keurt het af dat men de lasten alleen op het tegenwoordig geslacht wil laten drukken. Hij zou eene geldopneming verkieslijker achten.

Jhr. mr. Schuurbeque Boeije is het met den vorigen spreker eens. De afwijking van den vroeger gestelden regel, ten aanzien van het gezamenlijk bedrag der te verleenen voorschotten, zal in het vervolg groote moeijelijkheden baren. De overschotten behooren tot vermindering van lasten te worden gebezigd, te meer daar de gemeente-opcenten reeds zijn verhoogd, en eene gelijke verhooging der rijks opcenten waarschijnlijk te wachten is.

Jhr. Damas van Citters beantwoordt de beide vorige sprekers en merkt aan dat juist door eene geldopneming de lasten voor het tegenwoordig geslacht, door meerdere rente-betaling, zwaarder zouden worden. Hij wijst op de buitengewone aflossingen die hebben plaats gehad, alsmede op de groote behoeften die nog aan wegsverbetering in deze provincie bestaat.

De heer Hammacher wenscht dat het voorstel worde aangenomen. De noodzakelijkheid tot verbetering van de middelen van gemeenschap is klaarblijkelijk.

De heer Fransen van de Putte vindt er bezwaar in de gelden te verstrekken die men vraagt, al zijn die ook beschikbaar. Er behoort een regel gesteld te worden, waarnaar de renteloozе voorschotten in het vervolg zullen worden verleend. Hij wil op den ingeslagen weg voortgaan, overtuigd als hij is, dat verbetering van de middelen van gemeenschap de algemeene welvaart bevordert, doch hij wil dit doen volgens eenen vasten regel. Hij geeft in overweging de zaak te gelijker tijd met de begrooting te behandelen.

Jhr. Damas van Citters licht het voorstel nogmaals toe. De voorgestelde vermeerdering van voorschotten is gering, in evenredigheid met de bestaande behoefte.

De heer mr. Fokker vermeent dat als men, zoo als de heer Fransen van de Putte, overtuigd is van het nut der verbetering van de middelen van vervoer, men als maatstaf voor de te verleenen voorschotten, alleen de behoefte, en tot grens alleen het bedrag der beschikbare gelden moet nemen. De voorhanden zijnde gelden kunnen, zegt hij, tot geen beter doel dan tot wegsverbeteringen worden aangewend. Indien er ten voorgaanden jare één opcent te veel is gegeven, kan daarop niet worden teruggekomen. Sedert is in den stand der zaak eene groote verandering gekomen, daar men vroeger niet bekend was met het bedrag der thans aangevraagde renteloozе voorschotten.

De heer Fransen van de Putte is door het aangevoerde niet bevredigd. Hij verlangt dat een vaste regel worde aangenomen, en dat de behandeling der zaak worde uitgesteld.

De heer mr. Cau komt terug op hetgeen door hem zoo even is gezegd. Hij vindt er bezwaar in dat men de te veel gehevene belasting zou kapitaliseren.

Ook de baron van Zuylen van Nievelt zag de behandeling van het voorstel gaarne uitgesteld en geeft in overweging over hetzelve te gelijk met de begrooting te beraadslagen.

De heer mr. Fokker beschouwt dit als eene motie van orde. Hij heeft daar bezwaar tegen, omdat de in behandeling zijnde zaak met de begrooting in geen verband staat.

De heer Fransen van de Putte vraagt en bekomt ten derden male het woord en tracht te betoogen dat tusschen het voorstel en de begrooting een bepaald verband bestaat. Hij wenscht nogmaals de zaak uitgesteld te zien.

Jhr. Damas van Citters betoogt dat er nog niet te veel belasting is geheven.

De heer Hammacher is tegen een uitstel der zaak. Ook hij ziet geen verband tusschen het voorstel en de begrooting.

De heer mr. Fokker doet het moeijelijke der gelijktijdige behandeling, waarvan de rede is, nader uitkomen.

De motie van orde wordt daarna in hoofdelijke omvraag gebragt en met 24 tegen 5 stemmen verworpen.

Vóór stemden de heeren Fransen van de Putte, W. M. Snijder, Hombach, de baron van Zuylen van Nievelt en mr. Cau.

De beraadslagingen worden voortgezet.

De baron van Zuylen van Nievelt merkt aan dat het de vraag eenvoudig is of men de batige saldo's zal aanwenden tot schulddelging dan wel tot andere nuttige einden. Hij acht het laatste het verkieslijkste, daar hierdoor de algemeene welvaart wordt bevorderd. Hij wenscht dat nu reeds als regel worde gesteld dat de saldo's tot verbetering der middelen van gemeenschap zullen worden aangewend.

De gehouden beraadslagingen hebben jhr. mr. Schuurbeque Boeije in zijn gevoelen versterkt. Het kapitaliseren van te veel gehevene belasting acht hij bezwarend. Men is, zegt hij, op eenen verkeerden weg. Het aannemen van eenen bepaalden regel is noodzakelijk, dewijl men anders in het vervolg de aanvraag om voorschotten te zeer zal zien vermeerderen.

De heer Fransen van de Putte het woord nogmaals gevraagd en bekomen hebbende, zegt voor het voorstel te zullen stemmen, in de verwachting dat gedeputeerde staten eene nadere regeling zullen voorstellen.

Hij stelt een amendement voor, strekkende om, bij het verleenen van voorschotten, de voorwaarde te stellen dat de wegen geene mindere breedte dan 3 ellen mogen hebben, en dat met de uitvoering der werken binnen eenen bepaalden termijn zal moeten worden aangevangen, bij gebreke waarvan de voorschotten weder ter beschikking van de provincie zullen komen.

Jhr. Damas van Citters zegt, dat het wenschelijk is dat er wat de breedte van de wegen betreft, bijgevoegd worde: zoo veel de plaatselijke gesteldheid dit zal toelaten.

De baron van Zuylen zegt dat de voorgestelde breedte van 3 ellen noodzakelijk is, daar het spoor eene breedte heeft van 1,30 el, zoo dat men bij eene mindere breedte, verpligt zou zijn, bij het uitwijken op de zijkanten te rijden.

De heer mr. Fokker is tegen het amendement. Eene voorwaarde als de bedoelde te stellen, zou de provincie in zekere mate verantwoordelijk voor eene goede uitvoering maken. Bij verschil van gevoelen zouden daardoor vele wegsverbeteringen onuitgevoerd kunnen blijven. Hij wenscht dat de ingezetenen ook in deze zaak niet worden belemmerd.

De heer Fransen van de Putte zag gaarne ook hierin een vasten regel gesteld. De provincie heeft, zegt hij, daartoe de bevoegdheid.

De heer Kakebeeke acht eene breedte van 2,50 ellen voldoende. In Zuidbeveland bestaan wegen die niet ter breedte van 3 ellen kunnen worden begrind.

De baron van Zuylen van Nievelt acht eene breedte van 2,50 ellen in den regel onvoldoende. Hij wijst op de aanzienlijke kosten die eene verbreeding van eenen reeds daargestelden weg veroorzaakt.

Het amendement wordt met 17 tegen 11 stemmen verworpen.

Vóór stemden de heeren Benner, Hardenberg, Hammacher, van der Mandere, jhr. mr. Schuurbeque Boeije, Sergeant, Fransen van de Putte, W. M. Snijder, Hombach, baron van Zuylen van Nievelt, Moolenburgh en Callenfels.

De heer mr. Wagtho had voor den aanvang dezer stemming, de vergadering verlaten.

Het eerste en tweede gedeelte des voorstels worden daarna, met 23 tegen 5 stemmen aangenomen.

Tegen het eerste gedeelte stemden: jhr. mr. Schuurbeque Boeije en de heeren Hoogenboom en Smidt, W. M. Snijder en mr. Cau; en tegen het tweede gedeelte jhr. mr. Schuurbeque Boeije en de heeren Z. Snijder, van der Have, Fransen van de Putte en mr. Cau.

Aangaande het derde gedeelte, wordt door den heer Hammacher aangemerkt, dat het bij eenige leden zijner afdeeling bezwaar heeft veroorzaakt, dat door de belanghebbenden geene plannen en bestekken waren overgelegd, doch dat daarop door een der leden van gedeputeerde staten is te kennen gegeven dat, ook in andere gevallen, die overlegging eerst nadat het voorschot was verleend, heeft plaats gehad. Het zou, zegt de spr., onbillijk zijn dat thans hieromtrent zwarigheid wierd gemaakt.

Het bevreemdt den heer Vader dat eene afwijking, die eene uitzondering behoorde te zijn, tot regel zou zijn geworden.

Het derde gedeelte des voorstels wordt daarna met 19 tegen 9 stemmen aangenomen.

Tegen stemden jhr. mr. Schuurbeque Boeije en de heeren Z. Snijder, van der Have, en Smidt, W. M. Snijder, van de Stolpe, Vader, Moolenburgh en mr. Cau.

Met 22 tegen 6 stemmen wordt daarna het voorstel in zijn geheel aangenomen.

Tegen stemden jhr. mr. Schuurbeque Boeije en de heeren mr. Hoogenboom, de Smidt, W. M. Snijder, van de Stolpe en mr. Cau.

De verleende rentelooze voorschotten zijn de volgende:

1. aan de ingelanden van de polders Oud Vosmeer ƒ 3431,40 voor verbetering en begrinting van een gedeelte wegs tusschen Oud Vosmeer en Tholen, lang 1230 en breed 3 ellen;

2. aan directeuren van het middel van straat- en zandwegen in Zuid Beveland ƒ 10,000, voor verbetering en begrinding van zandwegen, ter lengte van 5405 en ter breedte van 2,50 ellen; en

3. aan de heeren Borghstijn te Biervliet en A. B. Carpreau te Yzendijke ƒ 12,000, voor verbetering van den weg tusschen die beide gemeenten.

Vervolgens wordt bij monde van den heer Hammacher uitgebragt het verslag van de rapporteurs der afdeelingen aangaande het voorstel van gedeputeerde staten, betreffende de heffing van opcenten ten behoeve der calamiteuse polders in 1856.

Het voorstel zal den 11 dezer in behandeling worden genomen.

Bij monde van den heer Kakebeeke wordt uitgebragt het verslag van de rapporteurs der afdeelingen, betrekkelijk het voorstel van gedeputeerde staten tot het intrekken of in werking houden van sommige plaatselijke verordeningen.

De voorzitter doet mededeeling eener door gedeputeerde staten in hun voorstel gebragte wijziging, hoofdzakelijk daarin bestaande, dat het reglement van administratie der polders (als geene eigenlijke strafverordening zijnde), uit de te behouden verordening is weggevallen.

Het voorstel zal op den 11 dezer in beraadslaging komen.

De vergadering wordt daarna gesloten en de eerstvolgende bijeenkomst bepaald op maandag 11 dezer, des voormiddags ten 11 ure.

Buitenlandsche Tijdingen.

Engeland.

Londen 6 julij. Door den minister van oorlog is heden eene depeche van generaal Simpson bekend gemaakt, verzonden in den avond van woensdag 4 dezer. De approchewerken der Franschen op den regtervleugel vorderden goed en de gezondheid van den generaal Eyre was merkelijk verbeterd. Overigens was er niets belangrijks voorgevallen.

— In Leicestersquare is een zeer oproerige proclamatie aangeplakt, waarin het ministerie hevig wordt aangevallen over de weigering om gebruik te maken van de uitvinding van lord Dundonald tot vernieling der vestingen in de Oostzee.

— Daar het zoo veel moeite en geld kost het engelsche leger in de Krim door aanwerving binnen en buiten 's lands voltallig te houden, wordt in Engeland meer en meer de wensch levendig om voor den oorlog tegen Rusland gebruik te kunnen maken van het groote leger, hetwelk in Britsch-Indie op de been gehouden wordt en in de daad tot de britsche landmagt behoort, alhoewel het grootendeels in dienst der oost-indische compagnie heet te zijn. Reeds voor geruimen tijd zijn eenige weinige regementen van dat leger over Suez naar het tooneel des oorlogs gezonden; maar verdere vermindering der indische landmagt werd destijds door het gouvernement onraadzaam geacht, omdat Indie daardoor welligt aan vijandelijke pogingen van Rusland of van bondgenooten dier mogendheid zou blootgesteld worden.

Na de aankomst echter der jongste berigten uit Indie, volgens welke de rust van het britsch-indische rijk nergens wezenlijk gevaar liep, is bevel uit Engeland afgezonden om nog een regement ruiterij uit Indie naar de Krim in te schepen, en in de zitting van het lagerhuis van vrijdag is door den minister voor de indische zaken medegedeeld dat uit Indie een aanbod van verscheidene regementen inlandsch krijgsvolk om naar de Krim dienst te doen, ontvangen en bij het gouvernement in overweging was.

De regering heeft echter gemeend voorloopig van dit aanbod geen gebruik te moeten maken. Door sir G. Grey is zijne goedkeuring gehecht aan de daarstelling eener commissie, belast met het onderzoek naar de uitwerking der policie-reglementen ten aanzien der viering van den zondag.

Lord John Russell heeft daarop, in gevolge eene interpellatie, van den heer Gibson omtrent de ongunstige opname door hem van Oostenrijks vredes-voorstellen op de conferentien, verklaard dat hij, als Engelands gevolmagtigde tot de aanneming gezind was, doch als lid van het kabinet ze moest verwerpen; daar hij vooruit kon berekenen dat hunne aanneming eene scheuring in het ministerie zou hebben veroorzaakt. Overigens ontkende hij de identiteit, die men voorgeeft bestaan te hebben tusschen de voorstellen van Oostenrijk en die van Rusland. Inzonderheid de eerste verklaring van den lord werd met levendige sensatie aangehoord.

Sir G. Grey heeft daarop andermaal het woord gevoerd en gezegd dat de oostenrijksche voorstellen toch niet door Rusland zouden zijn aangenomen, dat ze echter niet eens zijn aangeboden en dat ook in geval van weigering, Oostenrijk toch zijne onzijdigheid zou hebben volgehouden.

— Lord John Russell heeft in het lagerhuis aangekondigd, dat de regering voornemens is om in de volgende zitting eene bill in te dienen, strekkende tot het benoemen van een ministerie van openbaar onderwijs.

— Het blijkt dat Wiborg door de Engelschen niet gebombardeerd is, zoo als in eene telegrafische depeche gemeld werd. Alleen Nystadt is door hen beschoten.

— The times zegt dat te Londen het gerucht loopt dat de manifestatie tegen het vieren van den zondag in Hydepark, op aanstaanden zondag gevolgd zal worden door eene andere manifestatie in Pall mall tegen de wet op de oproeren, krachtens welke de laatste inhechtenisnemingen zijn geschied. The times bezweert de bevolking van Londen zich toch van alle manifestatie van die aard te onthouden.

Rusland.

Het russisch leger in Azie, onder bevel van den generaal Mouravief, heeft de lang verwachte voorwaartsche beweging gemaakt. Het is thans meester van het dorp Ardagan en bevindt zich in de nabijheid van Kars. Op een ander punt, meer nabij de Zwarte zee gelegen, hebben de Russen, onder bevel van vorst Bagration, den Turken genoodzaakt om een geretrancheerd kamp, in de nabijheid van Legva en Otchkomour, op te breken en zich onder de bescherming der vesting Tsikhedziry terug te trekken.

— Naar men uit Warschau hoort verzekeren, zou de keizer van Rusland het plan hebben, om zijnen broeder Nikolaus tot onderkoning van Polen te benoemen. Deze jeugdige prins is daar algemeen, wegens zijne goedheid en andere beminnelijke eigenschappen, zeer bemind, en zou de de Polen in deze hoedanigheid zeer welkom zijn. In de nabijheid van St. Petersburg wordt een kamp voor 50000 man gevormd.

Spanje.

Wij hebben onder de laatste nieuwstijdingen in ons vorig nommer het berigt medegedeeld dat in Catalonie weder een opstand van zeer bedenkelijken aard was uitgebarsten. De tijdingen liepen toen tot 4 dezer. Volgens latere berigten zouden de arbeiders, ten getale van 40,000, meester van Barcelona zijn, na twee fabrieken totaal vernield te hebben. Alle werklieden hebben het werk gestaakt en thans was de leuze: Leve Espartero en de vereeniging van werklieden!

Mag men andere, per telegraaf ontvangene mededeelingen gelooven, dan zou de rust in zoo verre zijn wedergekeerd dat de insurgenten in het ongestoord bezit der stad zijn. De komst van den hertog Espartero zou daarop van zeer gunstigen invloed zijn geweest.

Zooals wij bereids mededeelden, zijn 2 fabriekanten vermoord. Een hunner is de oud-afgevaardigde Sol-y-Padriz, die zich steeds heeft onderscheiden door warme behartiging van de belangen der arbeiders.

— Het opperhoofd der carlistische partij, Marsal is totaal verslagen door de koninklijke troepen.

— De generaal Zapatero bezet voortdurend met zijne troepen de citadel, en Alanzares de overige forten. Uit Madrid zijn 7 bataillons, 2 eskadrons en 2 batterijen naar Catalonie op marsch gegaan.

Duitschland.

Weenen 6 julij. Die oesterreichische Correspondenz bevat heden een artikel waarin het sedert eenige dagen verspreide gerucht, als of Oostenrijk de kosten zou terug eischen, welke de bezetting der vorstendommen aan dat rijk heeft veroorzaakt, wordt gelogenstraft.

Berlijn 7 julij. De prins van Pruissen, die dezer dagen de reis naar St. Petersburg zal aannemen, moet echter uitsluitend om familie-aangelegenheden en zonder eenig staatkundig oogmerk die reis ondernemen.

— De Bulldog, die den 1 dezer de vloot der geallieerden verliet en den 5 in de haven van Dantzig is binnengeloopen, meldt dat zij deels voor Kronstadt, deels bij Nargen lag. Er was niets van belang voorgevallen. De door de ontploffing van een onderzeesch helsch werktuig gewoude admiraal Seymour was aan de betere hand.

— Vijf fransche kanonneerbooten en twee fransche stoomkorvetten zijn in de haven van Kiel aangekomen en vertrekken naar de Oostzee.

Frankrijk.

Parijs 7 julij. Het wets-ontwerp waarbij het gouvernement gemagtigd wordt om van de dienstpligtigen van dit jaar in het volgende jaar 140,000 man bij de land- en zeemagt in te lijven, is door het wetgevend ligchaam in zijne zitting van vrijdag met algemeene stemmen aangenomen.

Dit wets-ontwerp en dat betrekkelijk de geldleening van 750 millioen francs zijn vervolgens door het bureau van het wetgevend ligchaam naar het paleis der Tuilerien gebragt en aan den keizer overhandigd gelijk gewoonte is; doch ditmaal werd het bureau vergezeld door de leden der vergadering, met het doel om daardoor een nieuw bewijs van hulde en vertrouwen aan het staatshoofd te geven.

Het wets-ontwerp betrekkelijk de leening is met algemeene (242) stemmen aangenomen, zonder discussie en overeenkomstig het voorstel der commissie die in de afdeelingen met het voorloopig onderzoek belast was geworden.

De commissie welke den keizer de aangenomen wets-ontwerpen kwam aanbieden, ontving van Z. M. ten antwoord dat hij bleef vertrouwen op de geestdrift en vaderlandsliefde zijner onderdanen, terwijl hij de hoop uitdrukte om alle bezwaren te overwinnen en alzoo tot een eervollen vrede te geraken.

— Blijkens eene telegrafische depeche van den generaal Pélissier, in den avond van 5 dezer afgezonden, was er tot op dat tijdstip niets belangrijks voorgevallen.

— Bij de wetgevende vergadering is ook een wets-ontwerp ingekomen tot het gemeenschappelijk met Engeland guaranderen eener turksche leening van 12 millioen francs.

Laatste Nieuwstijdingen.

's Gravenhage 8 julij.

× Het gerucht nopens de aftreding van den heer van Reenen als minister van binnenlandsche zaken, blijft voortduren. Men wil zelfs in dat hij daarna zal benoemd worden tot commissaris des konings in de provincie Noord-Holland, ter vervanging van den heer van Ewyck, die zijn ontslag heeft gevraagd.

St. Petersburg 7 julij.

Generaal Gortchakoff meldt uit Sebastopol den 4 julij, dat tot dien datum niets belangrijks was voorgevallen, doch het had den schijn, dat de geallieerden zich op een nieuwen storm voorbereiden. Genitscha was door de geallieerde vloot gebombardeerd, de plaats had daardoor echter weinig schade geleden.

Madrid 7 julij.

Het volledige ontwerp der constitutie zal den 9 aan de cortes worden ingediend.

Omtrent de gedwongene leening is nog geen besluit door de cortes genomen.

De tijdingen uit Barcelona luiden gunstiger.

Marseille 7 julij.

Met de Hydaspe zijn berigten aangebragt uit Konstantinopel dd. 28 junij, en uit de Krim dd. 23 junij. De belegeraars legden, niettegenstaande de brandende hitte, ontzaggelijke werken aan. Hunne regementen zijn weder voltallig gemaakt. Veertig stukken grof geschut van de vloot zijn, met de daarbij behoorende kanonniers in aantogt, om tegen de haven te ageren. Bosquet heeft zijn oud kommandement voor de vesting herkregen, terwijl Herbillon langs de Tschernaia bevel voert.

Canrobert heeft de gunst verworven van bij den eerstvolgenden storm vooraan te mogen gaan. 20,000 Russen zijn tegen Jenikalé in aantogt, maar de daar sterk verschanste 8000 geallieerden zijn voor den mogelijken aanval niet beducht. Uit Azie wordt gemeld, dat de Russen verder voorwaarts zijn gerukt en dat de Turken dien ten gevolge van Kars op het goed versterkte Erzerum zijn terug getrokken; zij vragen om versterking.

Middelen van Vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Tusschen Middelburg en Rotterdam.

Uren van vertrek in JULIJ.

Van Middelburg.			Van Rotterdam.		
Woensdag 11,	's morg.	9.30.	Woensdag 11,	's morg.	5 ure.
Donderdag 12,	"	10 ure.	Donderdag 12,	"	5
Vrijdag 13,	"	11	Vrijdag 13,	"	6
Zaturdag 14,	"	11.30	Zaturdag 14,	"	6
Zondag 15,	"	11.30	Zondag 15,	"	7
Maandag 16,	's midd.	12	Maandag 16,	"	7
Dingsdag 17,	's morg.	2	Dingsdag 17,	"	9
Woensdag 18,	"	2	Woensdag 18,	"	9
Donderdag 19,	"	2	Donderdag 19,	"	9
Vrijdag 20,	"	3	Vrijdag 20,	"	9
Zaturdag 21,	"	3	Zaturdag 21,	"	9
Zondag 22,	"	4	Zondag 22,	's midd.	12
Maandag 23,	"	5	Maandag 32,	"	12
Dingsdag 24,	"	6	Dingsdag 24,	"	12

Van Vlissingen op Rotterdam.

Vastgestelde uren van vertrek.

Van Vlissingen	Van Rotterdam
des Maandags, Woensdags en Vrijdags, 's morgens 8 ure, na aankomst der stoomboot van Breskens.	des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags, 's morgens 9 ure, na aankomst van den 1sten trein uit 's Hage.

Van Middelburg op Zierikzee en Bergen op Zoom (Tholen).

Uren van vertrek in JULIJ.

Van Middelburg.			Van Tholen.		
Vrijdag 13,	's morg.	10 ure.	Zaturdag 14,	's morg.	9 ure.
Maandag 16,	's midd.	12	Dingsdag 17,	"	11.30
Vrijdag 20,	namidd.	2.30	Zaturdag 21,	namidd.	2
Maandag 23,	's morg.	5.30	Dingsdag 24,	's morg.	4.30

Van Middelburg op Antwerpen.

Uren van vertrek in JULIJ.

Van Middelburg.			Van Antwerpen.		
Woensdag 11,	's morg.	8 ure.	Donderd. 12,	's morg.	9 ure.
Woensdag 18,	namidd.	1.30	Donderd. 19,	namidd.	2

Handelsberigten.

Meekrapprijzen.

Rotterdam, 9 julij.

Heden was er een levendige vraag naar meekrap. Er werd dan ook veel verhandeld tot ƒ 22½ de goede onberoofde.

Graanmarkten.

Rotterdam, 9 julij.

Tarwe noteert men heden 40 cents en rogge 20 cents lager, tegen welke prijzen en nog slechts weinig handel was. In de overige artikelen is geene verandering op te geven.

Slotprijzen der Effecten ter Beurze van Amsterdam

7 julij 1855. (Per telegraaf.)

Nederland.	Werkelijke schuld	2½ pct.	63
	dito dito	3	74½
	dito dito	4	93½
	Handel Maatschappij	4½	
Rusland.	Oblig. bij Hope & Co.	5	103¼
	dito dito 1828/1829	5	102
	Certific. dito 1840	4	78[illegible]
	dito bij Stieglitz	4	73[illegible]
	dito dito 1854	5	82[illegible]
	Certific. van Inschrijving	6	60[illegible]
Spanje.	Oblig. Nieuwe Stukken	1	18[illegible]
	Binnenlandsch	3	29[illegible]
Oostenrijk.	Oblig. Metaliek	5	61[illegible]
	dito	2½	31[illegible]
	dito nieuwe betaalbaar Amst.	5	72[illegible]
Belgie.	Certific. bij Rothschild	2½	51[illegible]
Portugal.	Obligatien	3	40[illegible]
Rusland.	Adm. Londen 4½ pct.		88[illegible]
Oostenr.	Oblig. nationale 5 pct.		65[illegible]

Beurs van Londen, 7 julij, ten 12 ure. Consols 91⅛.

Beurs van Weenen, 7 julij. (Slotprijzen.) Metalliek 5 pct. 78¼.

Beurs van Parijs, 6 julij. (Slotprijzen.) 4½ pct. compt. 92.60, 3 pct. 66.30.

Betaling van Coupons.

De Coupons der 5 pct. Russische Certificaten in Zilver 1ste serie, Administratie HOPE & Co., KELWICH & VOOMBERGH en Wed. W. BORSKI, verschenen 1/13 mei 1855, worden betaald met ƒ 22.15.

De Coupons der Certificaten van 2½ pct. Belgische Schuld, uitgegeven door de Bank van Belgie en verschenen 1 julij 1855 of vroeger, worden betaald:

die van frs. 25 met ƒ 11.63
[illegible] 12.50 [illegible] 5.81½
[illegible] 1.16

De Coupons van 1854 no. 12, van de Oost-Indische Maatschappij van Administratie en Liefdadigheid te Amsterdam, wordt betaald met ƒ 70.

Ingezonden Stukken.

Aan mijne Medekiezers te Vlissingen!

Het tijdstip is weldra dáár, dat de verkiezing van de gemeente-raadsleden zal geschieden, ter vervulling van hen welke moeten aftreden. Op vele plaatsen in ons vaderland hebben deswege zamensprekingen plaats, of worden daartoe in bestaande kiezers-vereenigingen de kandidaten vastgesteld. Het nut van zoodanige bijeenkomsten is proefhoudend bewezen; ook van de binnen deze stad Vlissingen bestaande kiezers-vereeniging Orde en Wet, welke het voorregt mogt verwerven om hare voorgesteld wordende kandidaten meest allen steeds gekozen te zien. Deze kiezers-vereeniging zal, naar wij vernemen, op aanstaanden donderdag den 12 dezer maand eene vergadering houden ter vaststelling van kandidaten tot vervulling van de plaatsen der aftredende leden, zijnde de heeren Wels, Schmidt, Winkelman en Smith. Wij vermeenen de bijzondere aandacht van onze medekiezers op de binnen kort te doene kiezing te moeten vestigen, en wel vermits de verkiezingen in dit jaar uit meer dan één oogpunt belangrijk zijn, waartoe alleen noodig is op te nemen het invoeren zoo van het nieuwe belastingstelsel, als van de verordeningen in het algemeen en tegen wier overtreding straf is bedreigd in het bijzonder, waarvan de bij art. 291 der gemeentewet bepaalde termijn van vijf jaren tot herziening en daarstelling weldra is verstreken. Ook mogen wel in aanmerking komen de tijdsomstandigheden en de heerschende duurte der levensmiddelen, in verband met het toenemend pauperisme, ook van grooten invloed op deze stad. Wij vragen in gemoede aan onze lezers: „Is in deze niet het grootste belang om dit jaar op de verkiezingen binnen deze stad de aandacht gevestigd te houden, opdat gezorgd worde dat, door de keuze te stellen op hen, van welke men zich overtuigd kan houden dat de bevordering der belangen van derzelver mede-ingezetenen hun doelwit is, alleen en uitsluitend vooruitgang binnen deze stad kan verwacht worden?” Wat anders dan eene toestemmende beantwoording verdient deze vraag, en uit dien hoofde behooren immers in dit jaar bijzondere specialiteiten in den gemeenteraad gebragt te worden, welke bij bestaande openbaarheid dan ook openlijk voor hunne gevoelens zullen toonen te durven uitkomen, en alzoo bewijzen opleveren dat bevordering der belangen van de stad Vlissingen alleen hun streven uitmaakt. Welaan dan, medekiezers! dat wij ons gezamenlijk dan vereenigen bij de op aanstaanden donderdag binnen de stad Vlissingen te houdene vergadering der kiezersvereeniging „Orde en wet,” om deze belangrijke zaak te bespreken, en om op den 17 julij door het uitbrengen van onze stemmen het alzoo ons voorgestelde doel te bereiken.

Vlissingen, 9 julij 1855. Een lid der kiezersvereeniging „Orde en wet.”

Advertentien.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

VERKORTE MEDEDEELING

VAN HET

DOOR HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND,

volgens art. 162 der Provinciale wet uitgebragt

VERSLAG

in de Zomervergadering van 1855 der Provinciale Staten van dit gewest.

(Vervolg.)

Aan 78 besluiten van gemeentebesturen, tot heffing van plaatselijke belastingen, werd in 1854 de koninklijke goedkeuring verleend.

De verschillende gemeenten in Schouwen en Duiveland, met uitzondering van Zierikzee, vroegen en verkregen *magtiging tot* regeling der gemeenschappelijke heffing eener belasting op het gedistilleerd. Het zelfde geschiedde door de gemeenten van het voormalig 5de district, ter uitzondering van Westdorpe, Hoedekenskerke en eenige andere gemeenten van Zuidbeveland, waar reeds eene belasting op het gedistilleerd gemeenschappelijk wordt geheven; deze bekwamen magtiging tot regeling eener zoodanige belasting op de wijn.

Bij het einde van 1854 was de regeling nog in geen der drie deelen van de provincie tot stand gekomen.

De besturen der 4 gemeenten in Noordbeveland kwamen overeen de opbrengst der aldaar op het gedistilleerd geheven wordende belasting niet meer naar de bevolking maar zoo na mogelijk naar het verbruik in iedere gemeente te verdeelen.

In de meeste gemeenten heeft de herziening van het belastingstelsel reeds plaats gehad. In 37 moet dit nog gedeeltelijk geschieden.

In 8 gemeenten worden de opcenten op de grondbelasting en in 2 gemeenten de opcenten op het personeel nog geheven op den voet van art. 15 der wet van 12 julij 1822, Staatsblad no. 9.

Van de hoofdelijke omslagen die in 114 gemeenten geheven worden zijn er 78 volgens de voorschriften der wet geregeld.

Middelburg is de eenige gemeente van dit gewest alwaar het belastingstelsel nog geheel op den vorigen voet is gebleven. Gedeputeerde staten hebben geene vrijheid gevonden om gunstig te berigten op een door het bestuur dier gemeente aan de regering gerigt verzoek om tot herziening van dat stelsel eene verlenging van drie jaren van den bij art. 291 der gemeentewet gestelden termijn te erlangen, daar de voornaamste of liever eenige grond, door het bestuur aangevoerd, te weten de nog tot en met 1858 te heffen opcenten voor de middelburgsche haven, niet juist voorkwam.

IV. Medische policie.

In tegenspraak met het meerendeel der verslagen van de gemeentebesturen, is de provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt van gevoelen, dat het jaar 1854, wat den gezondheidstoestand der ingezetenen aangaat, niet is te rangschikken onder de gunstige jaren.

Onder de invloeden die in dat jaar 's menschen gezondheid en leven bedreigden, noemt de commissie hoofdzakelijk ongunstige weêrsgesteldheid, langdurige droogte in het voorjaar, duurte der levensmiddelen en het verschijnen der cholera asiatica.

Wat de duurte der levensmiddelen betreft, merkt de commissie aan dat het verminderd gebruik van tarwe en het vermeerderd gebruik van roggebrood bij velen niet werkeloos is gebleven. Deze verwisseling van voedsel heeft bij sommigen eene soort van buikloop, bij anderen eenige, almede met gebrekkige spijsvertering zamenhangende verschijnselen veroorzaakt.

Ook het voortdurend afnemen van het gebruik van vleesch heeft, volgens de commissie, nadeelig gewerkt, als toonende de ondervinding van die geneeskundigen al het gewigt van het gemis van vleesch, wat men dan ook van meer dan eene zijde, ook van de zijde der wetenschap, bij herhaling in den laatsten tijd moge beweerd hebben, als zoude dit gemis niet zoo nadeelig op den mensch werken.

Wat het afnemend gebruik van tarwe en het toenemend gebruik van rogge betreft, ontwaart men inderdaad dat dit werkelijk het geval is in die gedeelten der provincie waar de accijns op het gemaal bij collecte wordt geheven; immers daar werden veraccijnsd:

in 1851 tarwe 11,562,931 ponden, rogge 2,224,876 ponden.
„ 1852 „ 12,180,788 „ „ 1,780,111 „
„ 1853 „ 11,995,612 „ „ 2,572,457 „
„ 1854 „ 11,257,780 „ „ 2,788,699 „

Gedeputeerde staten vermeenen dat, om uit de gegeven cijfers eene eenigzins juiste gevolgtrekking te kunnen maken, men zou kunnen moeten nagaan of er plaatsen zijn en, zoo ja, welke, waar het gebruik van rogge in het oogloopend is toegenomen, om vervolgens den gezondheidstoestand der ingezetenen met dien van andere gemeenten te kunnen vergelijken.

Zij laten echter niet onopgemerkt, dat in die gedeelten der provincie waar reeds sedert lang meer rogge dan tarwe wordt gebruikt, zoo als in vele gemeenten van den linker-Schelde-oever, en zeker althans in het kanton Hulst, plaats vindt, niet alleen de verhouding der sterfte met die elders in de provincie, in het bijzonder in Zuid- en Noordbeveland, vooral bij vergelijking met 1853, bijzonder gunstig is te noemen, maar dat zelfs in de verslagen van onderscheiden gemeenten, aldaar de gezondheidstoestand over 1854 als zeer bevredigend wordt voorgesteld.

Wanneer dus in die streken de gezondheidstoestand in zeer enkele gemeenten, zoo als Aardenburg, Hoofdplaat, enz., in 1854 minder voldoende was, is dit misschien meer aan plaatselijke dan aan algemeene oorzaken toe te schrijven.

Volgens de opgaven van de gemeentebesturen zijn door de cholera asiatica aangetast:

te Fort Bath . . . . 1 man en 1 vrouw,
„ Hontenisse . . . 1 „ „ 3 vrouwen,
„ Hoofdplaat . . . 1 „ „ 1 vrouw,
te St. Annaland . . 1 man,
„ Zierikzee . . . . 2 mann.

welke allen zijn overleden;

te Neuzen 20 mannelijke en 9 vrouwelijke personen, waarvan 10 mannelijke en 5 vrouwelijke zijn hersteld; voor de overige had de ziekte doodelijke gevolgen;

te Vlissingen 65 mannelijke en 12 vrouwelijke personen, waarvan 22 mannen en 11 vrouwen overleden en de overige hersteld zijn.

Het gezamenlijk getal lijders bedroeg in de voormelde gemeenten 123, waarvan 59 hersteld en 64 overleden zijn.

Een ziektegeval te Middelburg deed door zijne verschijnselen wel aan de cholera denken, maar werd slechts onder de verdachte gevallen gerangschikt. De lijder evenwel is overleden.

De ziekte werd te Vlissingen, Zierikzee, St. Annaland en Hoofdplaat bepaaldelijk van elders aangebragt. Van de andere gemeenten schijnt dit minder zeker te zijn.

De provinciale geneeskundige commissie is van oordeel dat de wijze waarop de cholera zich te Vlissingen heeft verspreid, duidelijk de voortplanting der ziekte door besmetting aanwijst, en dat, wat elders door de wetenschap geleerd of door de ervaring opgeteekend is, de ondervinding in Zeeland ook dit maal heeft doen zien, dat de cholera asiatica in haren oorsprong en in hare uitbreiding met onmiskenbare trekken het beeld eener aanstekende ziekte te aanschouwen heeft gegeven.

Te Groede werd de kinderziekte door eenen marktkramer aangebragt. Aldaar werden 4 personen, waarvan 1 bezweek, door die ziekte aangetast.

Een schipper uit Holland gekomen, hevig door de kinderziekte aangetast, overleed in het gasthuis te Middelburg.

Het getal gevaccineerden bedroeg in 1854, 2859, dat is 329 meer dan in 1853. Aan 1946 personen geschiedde de kunstbewerking gratis.

Eene verordening ter bevordering der openbare gezondheid werd onder anderen te Neuzen vastgesteld, met het doel vooral om de gemeenschap der gemeente met op de reede liggende schepen, aan boord waarvan de cholera hevig woedde, te verhinderen. Die verordening schijnt gunstig te hebben gewerkt.

Het personeel der geneeskunstoefenaren bestond, volgens de laatstelijk daarvan vastgestelde lijst, uit:

medic. doctores	44,
chirurg. doctores	15,
heelmeesters	58,
plattel.-heelmeesters	107,
gepens. officieren van gezondheid	2,
artsis obstetr. doctores	22,
vroedmeesters	119,
vroedvrouwen	32,
apothekers	62,
drogisten	2,
tandmeesters	1,
veeartsen	12.

Het personeel der onderscheiden geneeskundige commissien onderging geene verandering.

Door het bestuur van Neuzen werden aan de geneesheeren aldaar belooningen toegekend wegens bewezen dienst bij het heerschen der cholera aldaar. Dat bestuur roemt ook zeer de hulp en den bijstand die het van den officier van het garnizoen heeft ondervonden. Dit had mede te Fort Bath plaats.

In de gestichten tot verpleging van zieken te Aardenburg, Goes, Middelburg, Sluis, Veere en Vlissingen werden gedurende het jaar opgenomen 373 zieken, waarvan 253 hersteld en 92 overleden zijn.

De gezondheidstoestand van het vee was zeer gunstig, behalve dat in eenige gemeenten van het voormalig 5de district zich weder eene ziekte onder de varkens vertoonde.

Te Rilland vertoonde zich onder de paarden de zelfde ziekte als in 1853. Slechts één paard bezweek aan de gevolgen daarvan.

De maatregelen die ter voorkoming der verdere verspreiding van de longziekte in het voormalige 4de district en in Schouwen waren bevolen, zijn kunnen worden opgeheven, na dat, voor wat het 4de district betreft, de runderen van zekeren landman onder St. Anna ter Muiden, in het laatst der maand junij 1854, waren onteigend en afgeslagt.

Opzigtens de inenting van het rundvee als behoedmiddel tegen de longziekte, wordt door den verdienstelijken veearts Luteyn Mazure, onder anderen aangemerkt: dat zij voorbehoedend werkt, dat de sterfte, ten gevolge daarvan, in november—mei zeer gering, doch bij heet weder vrij groot is, en dat de stof bij mager vee goedaardiger dan bij vet vee en vooral bij stieren en ossen kwaadaardig werkt.

V. Nationale Militie en Schutterijen.

Nationale militie. Ingeschreven zijn in 1855: 1716 man, dat is 71 meer dan in 1854.

Hiervan werden aangewezen voor de dienst 959, voor één jaar vrijgesteld 560 en finaal vrijgesteld 197.

Het gewoon contingent voor 1855 bedroeg 447, het buitengewoon 30 man.

Hiervan zijn ingelijfd 459 man, zoo dat 18 lotelingen zijn blijven ontbreken, als: 11 wegens uitoefening der buitenlandsche zeevaart, 5 die reeds vrijwillig in dienst waren en thans voor de nationale militie zijn gereclameerd, 1 wegens desertie en 1 wegens ontoereikendheid der beide klassen eener gemeente.

5 vrijstellingen door de militaire autoriteit, ongeschikt voor de dienst verklaard, zijn door gedeputeerde staten twee tijdelijk en twee finaal afgekeurd. Een werd door dat collegie goedgekeurd.

Van de ingelijfden zijn, voor zoo ver bekend is, vrijwillig bij de landmagt overgegaan: 9 lotelingen, 8 plaatsvervangers, 15 nummerverwisselaars en 1 nalatige.

Van 17 uitspraken van den militieraad werd, bij gedeputeerde staten in hooger beroep gekomen. Den bezwaarschrift werd, als te laat ingediend, afgewezen; op 12 werd gunstig en op 4 ongunstig beschikt.

De miliciens van 1854 in reserve zijn den 3 april jl. naar hunne korpsen vertrokken, ten einde gekleed en in den wapenhandel geoefend te worden.

Een man, die vergunning had gekregen om naar Noord-Amerika te vertrekken, bleef achter.

Aan de ligting van 1850 werd, in de maand mei jl., paspoort verleend.

De jaarlijksche inspectie voor de verlofgangers had in october 1854 plaats.

Schutterijen. De administratie wordt naar behooren gehouden.

Aan 4 officieren en aan 6 onder-officieren werd in 1854 het eereteeken voor eervolle langdurige dienst uitgereikt.

Benoemd werden:

Tot kapitein kommandant der dienstdoende schutterij te Zierikzee de heer H. W. Mulock Houwer;

tot majoor kommandant van het battallon rustende schutterij no. 4, de heer P. D. A. Schouten.

De sterkte der dienstdoende schutterijen is: 1200, die der rustende: 4792, te zamen 5992 man.

De sterkte van den 1sten ban is, voor de dienstdoende schutterijen 984 en van de rustende 4298, te zamen 5282 man.

Van twee uitspraken der commissie voor het onderzoek der redenen van vrijstelling, is bij gedeputeerde staten in beroep gekomen. Eene der uitspraken is gehandhaafd en de andere gewijzigd; ten gevolge van het laatste werd de reclamant finaal voor de dienst ongeschikt verklaard.

Twee leden van de schutterij te Middelburg, die in gebreke gebleven waren een bewijs van onvermogen tot aanschaffing van uniform over te leggen, door den kommanderenden officier aangemaand om gekleed te verschijnen, hebben daaraan niet voldaan. Zij zijn hiervoor door den schuttersraad tot geldboeten verwezen. In hooger beroep, is die veroordeeling door gedeputeerde staten bekrachtigd.

VI. Kerkelijke Zaken.

Het getal kerkelijke gemeenten is in 1854 met éénе vermeerderd, doordien het bestaan eener christelijk afgescheiden gemeente te Tholen werd toegelaten. Deze gemeente heeft geenen vasten leeraar.

Het getal der dienstdoende leeraren en geestelijken bleef het zelfde. Alleen werd aan den pastoor der r. k. gemeente te Kwadendamme (Hoedekenskerke) wegens zijnen hoogen ouderdom, een kapelaan toegevoegd.

De hervormde bewoners van de burgerlijke gemeente Bommenede en Bloois, werden voor het kerkelijke toegevoegd aan de hervormde gemeente van Zonnemaire. Die gemeente zal voortaan den naam voeren van: de vereenigde gemeente van Zonnemaire cum annexis.

Door de hoog eerw. heeren F. J. van Vree en J. van Hooydonk, bisschoppen van Haarlem en van Breda, is een algemeen reglement voor de parochiale kerkbesturen vastgesteld. Deze reglementen werden door den koning, voor zoo veel noodig, goedgekeurd.

Ten opzigte van kerkelijke of daarmede verwante zaken, deden zich enkele moeijelijkheden voor.

Zoo weigerde het gemeentebestuur van Haamstede verlof voor de oprigting van een kerkgebouw voor de christelijke afgescheiden gemeente aldaar, op eene plaats 170 ellen en dus binnen den bij art. 7 der wet van 10 september 1853 (Staatsblad no. 102) bedoelden afstand van 200 ellen, van het kerkgebouw der hervormden gelegen. Op het bezwaar van het betrokken kerkbestuur, werd de oprigting door gedeputeerde staten toegestaan, omdat het huis, waarin de afgescheidenen te Haamstede thans vergaderen, slechts op eenen afstand van 64 ellen van het kerkgebouw der hervormen staat, zonder dat daaruit, voor zoo veel bekend is, eenige stoornis voor de laatsten ontstond, en het niet te vreezen is dat de oprigting van een gebouw, ruim 100 ellen verder en niet aan de openbare straat, maar achter andere gebouwen gelegen, stoornis van de openbare orde zal ten gevolge hebben.

Door het gemeentebetuur van Aardenburg werd bezwaar gemaakt tegen de voortdurende betaling eener bijdrage uit de gemeentekas, voor huur der woning van den desservant der r. k. gemeente aldaar, welke van hetzelve op grond van het decreet van 30 december 1809 voordurend wordt gevorderd. Hierover is door gedeputeerde staten met de ministers van binnenlandsche zaken en voor de r. k. eeredienst eene briefwisseling gevoerd. Eene beslissing is in deze zaak nog niet gevallen.

Eene belangrijke vergrooting en verbetering van het r. k. kerkgebouw te Ossenisse werd voltooid.

De herstellingen aan de kerkgebouwen der Hervormden te Nieuwerkerk, Oudelande, Sas van Gent en Philippine, en aan de pastorie der Hervormden te Kattendijke werden voltooid.

Onderscheiden werken zoo tot herstel, als tot verfraaijing, werden voorts uitgevoerd aan de kerkgebouwen, enz., der Hervormden te Westkapelle, Ellewoutsdijk, Elkerzee, Colijnsplaat, Yerseke, Yzendijke, Sluis, Oost en West-Souburg, Scherpenisse, Wissekerke en Hoofdplaat.

Tusschen de kerkbesturen der hervormde en r. k. gemeente te Hulst, werd eene overeenkomst gesloten, waarbij door de eerste voor de som van ƒ 500, aan de laatste een zeker gebouw wordt afgestaan, benevens een plein, ten einde het kerkgebouw der r. k. te kunnen vergrooten. Deze overeenkomst is door gedeputeerde staten goedgekeurd.

Voorts zijn door dat collegie goedgekeurd de voordragten van eenige hervormde kerkbesturen tot den verkoop of ruiling van kerkgoederen en tot den afkoop van cijnsen of grondrenten.

Die goedkeuring is gewijzigd voor den verkoop van eenige sedert vele jaren buiten gebruik liggende, meestal geschonken of gelegateerde zilveren voorwerpen, bij de hervormde gemeente

te Zierikzee, vroeger voor de avondmaals- en doopsbediening gebezigd, dewijl uit de opschriften de wil van den schenker, dat zij steeds het eigendom der gemeente zouden moeten blijven, ten duidelijkste blijkt.

Door het rijk werden subsidiën verleend:

aan de hervormde gemeente van Heinkenszand en 's Heerenhoek, ad f 2,300, tot bevordering eener schikking ter vereffening van de schulden van de laatste aan de eerste, en om deze te gemoet te komen in de kosten van herstelling van het kerkgebouw en toren [illegible];

aan de hervormde gemeente van Sas van Gent en Philippine, ad f 600 voor herstelling van den toren op de kerk te Sas van Gent;

aan de r. k. te Graauw, ad f 1000, voor een nieuw kerkgebouw met toren; in het loopende jaar is een gelijk subsidie verleend.

Door de algemeene synode der nederlandsche hervormde kerk is, uit het fonds voor noodlijdende kerken, verleend:

een subsidie van f 2875, uitmakende met de vroegere geldelijke hulp, f 9500, aan de hervormde gemeente te Arnemuiden tot herstelling van haar kerkgebouw; omtrent het doelmatig gebruik dezer gelden, zijn nog overwegingen aanhangig;

een subsidie van f 1600, (in plaats van de vroeger toegezegde hulp, ad f 1350), aan de hervormde gemeente te Oudelande, tot het bouwen eener nieuwe pastorie; dit werk is in uitvoering;

een subsidie van f 300, gevolgd in dit jaar met een subsidie van f 260, aan de hervormde gemeente van Sas van Gent en Philippine; dit werk is mede in uitvoering.

Legaten en schenkingen ten behoeve van kerken of kerkelijke gemeenten, andere dan die welke in het vorige jaarverslag zijn gemeld, zijn niet bekend geworden.

VII. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Scholen voor lager onderwijs.

Het getal leerlingen dat op de 159 scholen van deze soort onderwijs genoot, bedroeg op 15 januarij 1854: 16400, en op 15 julij van dat jaar: 13825.

Dat hetwelk, gedurende dat jaar, voor korteren of langeren tijd school gingen, bedroeg 21044.

Het getal onderwijzers was:

van den 1sten rang	„	3
„ „ 2den	„	93
„ „ 3den	„	47
„ „ 4den	„	4
„ geen	„	2
		149

Dat der ondermeesters was:

van den 2den rang	„	25
„ „ 3den	„	61
„ „ 4den	„	21
„ geen	„	6
		113

Dat der kweekelingen 32.

Het getal schoolhouderessen was 7, dat der secondantes 8; zoo dat het totaal van het onderwijzend personeel uitmaakt: 309.

Onder dit getal zijn niet begrepen 18 huisonderwijzers (waarvan 6 tevens schoolonderwijzer) en 3 huisonderwijzeressen.

De staat van het onderwijs was:

zeer goed op	78	scholen
goed „	63	„
matig „	16	„

Op 2 scholen, waarbij het onderwijs stil stond, is dit niet op te geven.

Op 3 uitsluitend armenscholen werden op 31 december 1854, 497 bedeelden en 135 niet bedeelde onvermogenden, te zamen 632 kinderen onderwezen.

Op 132 scholen, waar gemeenschappelijk met de betalende leerlingen, tevens aan kinderen van bedeelden en niet bedeelde onvermogenden onderwijs wordt gegeven, bedroeg op 31 dec. 1854, het getal bedeelden 1812, en dat der niet bedeelde onvermogenden 3643, te zamen: 5455 kinderen.

De inrigtingen van onderwijs en opvoeding, waren in 1854, onder het toezigt van de schoolopzieners en plaatselijke schoolcommissiën wederom aan haar nuttig doel dienstbaar.

De onderwijzers gingen, met weinig uitzondering, voort hunne betrekking naar behooren te vervullen, en paarden daaraan een goed gedrag. Een, tegen wien een regterlijk onderzoek, ter zake van verregaand vergrijp tegen de zeden was bevolen, hetwelk evenwel geen termen tot vervolging schijnt te hebben opgeleverd, werd door het daartoe bevoegd gemeentebestuur op voordragt der provinciale commissie van onderwijs voor den tijd van zes weken, in zijne betrekking geschorst.

De provinciale commissie deelt mede dat vele onderwijzers, vooral op de gehuchten, dringende behoeften aan geldelijke ondersteuning hebben, daar hunne scholen wel bezocht worden, maar geenszins genoegzame schoolgelden opleveren.

In het 3de schooldistrict had eene vermindering van schoolgelden plaats, doordat vele ouders op de schoolgelden moeten bezuinigen en het kosteloos schoolgaan niet overal wordt of kan worden bevorderd.

Door Zijne Majesteit werd aan twee openbare schoolonderwijzers in het voormalig 5de district, ieder eene rijks-jaarwedde van f 50 en aan een ander eene gratificatie van gelijk bedrag verleend.

Uit de provinciale fondsen werd f 1000 voor het onderwijs van kinderen van onvermogende niet bedeelden, en tegelijk tot eene tegemoetkoming van 21 onderwijzers, verstrekt.

Een verschil ontstond te Vlissingen omtrent de vraag, of het regt van benoeming der onderwijzers aan eene bijzondere school aldaar, aan den raad of wel aan burgemeester en wethouders behoorde. Het plaatselijk schoolreglement, hetwelk tot dit verschil aanleiding gaf, gewijzigd zijnde, is de benoeming aan burgemeester en wethouders opgedragen.

Het bestuur *van de evangelisch-protestantsche bewaarschool* aldaar, wendde zich tot gedeputeerde staten ten einde de door burgemeester en wethouders geweigerde erkenning dier school, als eene bijzondere school der 1ste klasse te erlangen, en wel op grond dat die bewaarschool aan de vereischten van zoodanige scholen voldoet, hetgeen door burgemeester en wethouders werd ontkend.

Het verzoek des bestuurs is evenwel niet in gunstige overweging genomen, omdat hier niet de rede is van eene op te rigten, maar wel van eene reeds bestaande school, die bovendien, volgens het bestuur zelf, tot de zoodanigen behoort wier bestaan niet wettig kan worden geacht, ten zij tot hare oprigting, door de bevoegde magt de vereischte magtiging ware verleend.

Door den minister van binnenlandsche zaken werd, namens den koning, afgewezen een verzoek van ingezetenen van Goes *om opheffing, voor de bijzondere school der 1ste klasse* aldaar, van de bepaling voorkomende in het plaatselijk schoolreglement, volgens welke geene kinderen die niet gevaccineerd zijn of de kinderziekte niet gehad hebben, op de scholen mogen worden toegelaten.

Voor het onderhoud der schoollocalen met hunne meubelen en van de onderwijzers woningen werd in het algemeen behoorlijk gezorgd. Vele dier gebouwen ondergingen min of meer belangrijke herstellingen; voor onderscheidene werden van wege de provincie subsidiën en rentelooze voorschotten verleend.

Scholen van bijzonderen aard en strekking.

Deze bestonden uit:

8	Bewaarscholen	met	1023	leerlingen,
22	Matressenscholen	„	458	„
7	*Herhalingsscholen*	„	312	„
7	Zondagscholen	„	822	„
10	Volks-zangscholen	„	400	„

Van deze zijn uitsluitend armenscholen:

2	Bewaarscholen	met	208	leerlingen,
1	Matressenschool	„	24	„
5	Herhalingsscholen	„	209	„
5	Zondagscholen	„	260	„

Op die, waar gemeenschappelijk met anderen, tevens aan kinderen van behoeftigen onderwijs wordt gegeven, werden aangetroffen: 123 bedeelden en 593 niet bedeelde behoeftigen; als op:

8 Bewaarscholen:	41	bedeelden,	404	niet	bedeelden,
2 Matressenscholen:	18	„	17	„	„
1 Herhalingsschool:	18	„	14	„	„
2 Zondagscholen:	36	„	56	„	„
9 Volks-zangscholen	10	„	102	„	„

Op de bewaarscholen werd aan de kinderen, in geschikte localen, door bekwame onderwijzeressen eerstbeginnend onderwijs in het aanvankelijk lezen en in de zedekunde gegeven. De onderwijzeressen op de matressenscholen waren vrij geschikt, doch minder opgeleid.

Het onderwijs op de overige scholen gaat ordentlijk voort.

De provinciale commissie van onderwijs onderging, in haar personeel, geene verandering.

Tot schoolopziener in het 2de schooldistrict werd benoemd: jhr. mr. M. J. Schuurbeque Boeije, en tot honorair lid der commissie, bij voortduring, de heer E. J. F. P. J. G. Vogelvanger.

De commissie onderzocht in 1854, 55 personen waarvan 7 tweemaal.

Toegelaten werden: 4 als schoolhouderessen en 36 als schoolonderwijzers; 15 werden afgewezen, waarvan 4 herhaaldelijk.

Er zijn 19 school-onderwijzers gezelschappen, gezamenlijk met 200 leden, in de provincie aanwezig. Zij bleven werkzaam tot vermeerdering van kennis en strekken tot aankweeking van lust en ijver. Van wege het rijk werden toelagen, tot een geheel bedrag van f 800, aan die gezelschappen toegelegd.

De oefenscholen voor ondermeesters en kweekelingen te Middelburg, Zierikzee, Tholen en Goes, gaan voort geschikte onderwijzers te vormen. Op die scholen werd aan 56 personen, door hoofd-onderwijzers, gratis les gegeven.

Het geen van het onderwijs op de gemeentelijke gymnasia te Middelburg wordt gemeld, is voldoende.

Te Middelburg werd *aan* 31 *en te Zierikzee aan* 24 leerlingen onderwijs gegeven.

Kunsten en wetenschappen.

Het Zeeuwsch genootschap voor kunsten en wetenschappen verloor, door het afsterven van jhr. B. de Jonge, een waardig voorzitter.

Dit genootschap telt 28 directeuren.

Het getal leden van het departement Middelburg der maatschappij Tot nut van 't algemeen, is eenigzins verminderd. De daarbij behoorende bijzondere school der 1ste klasse en de spaarbank verkeeren in bloeijenden toestand.

Het departement Middelburg van de Nederlandsche maatschappij tot nijverheid telt 55 leden.

De zeeuwsche maatschappij tot bevordering van den tuinbouw in Zeeland, hield op den 11 julij 1854, weder eene tentoonstelling van bloemen, groenten en vruchten, met uitloving van verschillende medailles. De maatschappij is in vooruitgaanden toestand.

De zeeuwsche afdeeling der Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunst, hield in junij 1854 te Middelburg hare algemeene vergadering.

Door de Vereeniging tot bevordering van ambachten en handwerken onder de Israëlieten te Middelburg, werden 20 jonge lieden ondersteund.

Bij de twee te Middelburg aanwezige natuurkundige gezelschappen, werden de lessen in de proefondervindelijke natuurkunde in 1854 voortgezet.

De overblijfselen der Nehalennia-beelden te Domburg zijn in het kerkgebouw aldaar geplaatst.

Het getal leerlingen op de school tot aankweeking van heelmeesters en vroedvrouwen te Middelburg, (thans eene gemeentelijke inrigting) bedroeg op 1 januarij 1854:

in de genees-, heel- en vroedkunde	18
in de artsenijmengkunde	10
in de verloskunde (vrouwelijke)	6
	34

Door het overlijden en vertrek naar elders verminderde dit getal met 7; daarentegen hebben zich bij den aanvang van den cursus in de maand augustus 4 doen inschrijven, zoo dat het getal leerlingen op het einde des jaars was:

in de genees-, heel- en verloskunde	15
in de artsenijmengkunde	10
in de verloskunde (vrouwelijke)	7
	31

Omtrent het gegeven onderwijs wordt gunstig berigt; de ijver en loffelijke pligtsbetrachting der lectoren worden geroemd.

De toestand der school wordt als bevredigend en voor de toekomst als bemoedigend beschouwd.

Op de industrieschool werd aan 40 leerlingen, in het rekenen, de algebra, het lijnteekenen, de meetkunst en de werktuigkunde onderrigt gegeven. Bij het gehouden examen gaven de leerlingen uitmuntende proeven hunner bedrevenheid in het lijnteekenen; ook worden hunne vorderingen in de werktuigkunde zeer geroemd.

In de gymnastie-scholen te Middelburg werd onderwijs gegeven, te weten: in die voor kinders van den gegoeden stand, aan 45 jongens en 12 meisjes, en in die welke tot de openbare armenschool behoort, aan 26 jongens.

In die te Vlissingen aan 12 jongens.

In die te Zierikzee aan 14 jongens en 8 meisjes.

In die te Goes aan 58 jongens en 22 meisjes (te zamen 80, waarvan 56 bedeelden.)

Aan 77 leerlingen werd aan de Teeken-akademie te Middelburg onderwijs gegeven, dit geschiedde aan 97 leerlingen aan de teekenschool te Vlissingen, en aan 42 leerlingen aan de teekenschool te Zierikzee.

In 1854 werden van wege de regering aan de voornoemde teeken-akademie 1 groote en 2 gewone medailles, en aan de teekenschool te Zierikzee 2 gewone medailles geschonken.

Ook werd te Tholen, gedurende den winter, teekenschool gehouden. Het getal leerlingen was aldaar 19.

Scholen tot het aanleeren van het maken van kant, bestaan te Sluis, ten getale van 2, ook te Aardenburg en te Sas van Gent bestaat eene dergelijke inrigting.

VIII. Armwezen.

De wet van 28 junij 1854 (staatsblad no. 100) heeft de bemoeijingen van gedeputeerde staten, met betrekking tot het armwezen, niet verminderd.

De daaruit voortvloeijende aanvragen der niet zuiver kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid, om magtiging tot de handelingen, bij art. 16 en 17 der wet bedoeld, en tot de bevordering van minnelijke schikking der bij art. 70 en 72 bedoelde geschillen; de beoordeeling van de bij art. 4 en 5 bedoelde reglementen, en van de besluiten houdende, vaststelling van het maximum van onderstand en van die tot het verleenen van subsidien uit de fondsen der burgerlijke gemeenten aan instellingen van weldadigheid, zijn allen door gedeputeerde staten moeten worden behandeld.

Het bedrag der op de gemeente-begrootingen, sedert 1 sept. 1854 goedgekeurde subsidien, is f 92456,64½.

Omtrent de werking der wet valt nog niets met zekerheid te zeggen. Door sommige besturen is opgemerkt dat hunne resultaten voor de toekomst niet zeer bemoedigend zijn, vermits van de vrijheid die de wet geeft, om behoeftigen die zich buiten hun onderstands domicilie bevinden, voor rekening van dit laatste te ondersteunen, een al te ruim gebruik wordt gemaakt.

Gedeputeerde staten echter vermeenen dat, wanneer de kerkelijke armbesturen meer dan tot dusver het geval schijnt te zijn, mogten in alles medewerken om het hoofdbeginsel der wet, namelijk de verzorging der armen door de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid, in toepassing te brengen, de werking der wet in de *gevolgen gunstig* zou kunnen zijn. Te Colijnsplaat voorziet het kerkelijke armbestuur, zonder eenige ondersteuning van de burgerlijke gemeente, in de geheele armverzorging. Sedert 1849 geschiedde dit daar grootendeels door het burgerlijk armbestuur, hetwelk daartoe een subsidie van f 1500 behoefde. Dit subsidie is thans tot op f 400 afgedaald.

De toestand van het armwezen is, over het algemeen, achteruitgaande. De kwijnende toestand van handel en nijverheid, de weinige werkzaamheden in verhouding tot de toenemende bevolking, de hooge prijzen der eerste levensbehoeften en de laatste strenge winter, worden als zoo vele oorzaken daarvan aangegeven.

Voor ieder der onderscheiden soorten van instellingen van weldadigheid, zijn tot uitvoering van art. 10 der wet door den minister van binnenlandsche zaken, de vereischte voorschriften gegeven, voor de opgaven *die door die instellingen voor het bij* art. 195 der grondwet bedoelde verslag, moeten worden geleverd.

De vereenvoudiging die in die opgaven is gebragt, maakt eene vergelijking van de uitkomsten van 1844 met die van het vorig jaar niet mogelijk. Hierbij komt dat van een zeker getal instellingen die zich vroeger aan alle mededeelingen onttrokken, thans opgaven zijn ontvangen.

Slechts van een armbestuur, de diaconie der christelijke afgescheiden gemeente te St.-Philipsland, zijn in dit jaar de noodige opgaven niet ontvangen. Aan het gemeentebestuur zijn voorschriften gegeven, hoedanig ten deze te handelen.

De besturen eener instelling ter werkverschaffing en van een genootschap tot het verleenen van onderstand aan behoeftige kraamvrouwen, gaven te kennen, dat die inrigtingen niet waren instellingen van weldadigheid. De minister was, wat het laatste betreft, van een tegenovergesteld gevoelen. Omtrent de eerste is nog geene eindbeslissing genomen.

Men onderstelt dat door de, ten gevolge der wet, op de verschillende administratiën rustende verpligting, tot het inzenden van opgaven, het bij art. 195 der grondwet bedoelde verslag omtrent het armwezen in dit gewest, vollediger zal zijn dan vroeger.

Besturen van huiszittende armen bestonden, voor zoo ver bekend is, op januarij 1854, 23 in gemeenten boven de 5000 zielen, waarvan 12 gesubsidieerd, en in gemeenten beneden de 5000 zielen 222, waarvan 77 gesubsidieerd; en op 31 december 1854, in gemeenten boven de 5000 zielen 26, waarvan 11 gesubsidieerd, en in gemeenten beneden dat getal zielen 223, waarvan 78 gesubsidieerd.

De vermeerdering met 4, is alleen daaraan toe te schrijven dat van 7 opgaven werden ontvangen, die zich vroeger daaraan onttrokken, en dat drie anderen hebben opgehouden te bestaan.

De 249 besturen van huiszittende armen, worden verdeeld als volgt:

a. 104 gemeente-instellingen en instellingen van gemengden aard;

b. 142 instellingen van kerkelijke gemeenten;

c. 3 instellingen, geregeld en bestuurd door bijzondere personen, of door bijzondere niet kerkelijke vereenigingen.

Die onder *a* vermeld, bestaan uit:

80 algemeene, groote plaatselijke of burgerlijke ambtenaren;
12 gecombineerde;
6 weezen;
4 hervormde, en
2 roomsch-katholijke.

Die onder *b* vermeld, worden verdeeld in:

1 walsche;
2 engelsche;
4 doopsgezinde;
4 evang. luthersche;
20 roomsch-katholijke;
12 christel. afgescheidene, en
3 ned. israëlitische.

Die onder *c* zijn:

het fonds van wijlen C. C. Claasse van Rije, te Brouwershaven;
het fonds van wijlen L. van der Lisse, te Oosterlande, en
het plaatselijk armbestuur van Westerschouwen.

Gesubsidieerd waren:

58 gemeente-instellingen, en
31 kerkelijke id.

Het getal verpleegden en bedeelden bedroeg in 1854:

in de vroegere steden 3290 onafgebroken, 5852 tijdelijk, 9152 te zamen, in de overige steden 4589 onafgebroken, 9383 tijdelijk, 13972 te zamen, in het geheel 7879 onafgebroken, 15235 tijdelijk, 23114 te zamen.

De uitgaven beliepen:

Voor kosten van beheer, onderhoud en lasten der gemeente-instellingen	*f* 81,205,50½
In geld uitgereikt	- 125,824,22
Verdere verstrekkingen	- 140,462,51½
Aflossingen renten van kapitalen	- 1,090,62
Geldbelegging	- 40,077,41½
Diverse	- 2,523,92
Te zamen	*f* 341,184,19½

De ontvangsten bestonden uit:

Collecten en bijdragen	*f* 104,876,08
Subsidiën	- 126,412,92
Inkomsten van bezittingen	- 66,914,78
Legaten	- 203,00½
Opgenomen gelden	- 783,54
Aflossingen van hypotheken en verkochte vaste goederen	- 35,737,12
Diverse	- 389,50
Goede sloten van vorige diensten	- 20,571,44½
Te zamen	*f* 354,887,79½

De uitgaven van de genootschappen, die aan schamele armen onderstand verleenen, waarvan er 6 in de provincie bestaan, bedroegen in 1854:

Aan kosten van beheer	*f* 87,80
Ondersteuning in geld	- 144,00
Andere verstrekkingen	- 2642,99½
Te zamen	*f* 2824,79½

De ontvangsten ad *f* 2822,02, bestonden uit collecten, inschrijvingen en andere vrijwillige bijdragen.

Het getal in den loop van 1854, van tijd tot tijd, ondersteunde personen, was 1556.

Commissiën of vereenigingen, die gedurende den winter uitdeelingen doen van levensmiddelen en brandstoffen, bestonden op 31 december 1854 er 17 in de provincie, waarvan 4 gesubsidiëerd.

Aan onderstand werd in geld *f* 3018,87½ en op andere wijze *f* 26,602,36½ uitgereikt.

Door 2 genootschappen tot het verleenen van hulp aan behoeftige kraamvrouwen, werd voor onderstand van allerlei aard aan 80 kraamvrouwen *f* 895,20 uitgegeven. Onderstand in geld werd niet verleend.

Godshuizen.

Deze worden verdeeld in:

9 gemeente-instellingen, als 2 te Middelburg, 2 te Vlissingen en 1 te Aardenburg, Brouwershaven, Veere, Westkapelle en Zierikzee;

5 Instellingen van kerkelijke gemeenten, als: 2 te Zierikzee en 1 te Gapingen, Oosterland en Vrouwepolder;

5 Door bijzondere personen of door bijzondere vereenigingen geregeld en bestuurd, als: 1 te Brouwershaven, 1 te Bruinisse en 2 te Goes.

Onder godshuizen worden gerangschikt:

a. weeshuizen ten getale van 4;

b. gestichten voor oude en gebrekkige lieden, mede 4 in getal;

c. gestichten voor oude lieden en kinderen zamen, waarvan er 7 bestaan;

d. hofjes waarin woning wordt verstrekt; deze zijn niet in de provincie aanwezig; er bestaan echter 2 stichtingen, in eene van welke, zonder of tegen eene geringe huishuur, alleen woning wordt verstrekt, en één waarin, behalve vrije woning, ook andere onderstand wordt verstrekt;

e. proveniershuizen of huizen voor kostkoopers, uitsluitend met dat doel, bestaan in dit gewest niet, doch in 2 der onder *b* en *c* vermelde godshuizen worden ook proveniers opgenomen;

f. bestedelingshuizen en arm- of werkhuizen, worden almede in de provincie niet gevonden.

In de voormelde gestichten zijn in 1854 verpleegd: 363 oude lieden, 152 gebrekkigen en 371 kinderen, te zamen 886 personen.

Aan onderhoud en verzorging werd *f* 82,652,00½ en aan begrafeniskosten *f* 664,37 uitgegeven.

Het burger weeshuis te Middelburg onderging eene aanzienlijke vertimmering, welke *f* 8,820 kostte. Ten gevolge hiervan wordt dit gesticht als het doelmatigste godshuis in die gemeente beschouwd.

Van de, op 31 december 1854 aanwezige 5 gast- of ziekenhuizen, was 1 gesubsidieerd.

De gestichten te Goes, Veere en Vlissingen zijn niet uitsluitend bestemd tot verpleging van zieken en gewonden; zij zijn daarom onder de godshuizen gerangschikt.

In de gasthuizen te Aardenburg, Middelburg en Sluis werden 316 personen verpleegd. Het getal verpleegdagen beliep 18,066.

Aan onderhoud en verzorging werd *f* 9,604,12, aan geneeskundige verzorging *f* 3,069,39½ en aan begrafeniskosten *f* 335,85 uitgegeven.

De instellingen tot werkverschaffing, van welke opgaven zijn ontvangen, zijn de volgende:

van die te Middelburg, waarbij de werkzaamheden alleen bestaan hebben in het wieden der straten;

van de commissie uit de israelitische gemeente aldaar, tot het doen aanleeren van ambachten door de jeugd;

van de scholen tot het leeren van het maken van kant, te Sluis en te Sas van Gent, waarvan reeds vroeger melding is gemaakt;

van die te Ouwerkerk, voor het bereiden van vlas;

van die te Poortvliet, waarvan de werkzaamheden alleen in het slechten van een heuvel hebben bestaan, en

van die te Stavenisse, tot verbetering en herstelling der wegen.

Het getal personen, die bij deze instellingen werk erlangden bedroeg 264, waarvan 81 tevens huisvesting en voeding genoten.

Aan onderstand werd *f* 9,557,78 uitgegeven.

De werkzaamheden van 8 instellingen waarvan geene opgaven zijn ontvangen, bepalen zich:

voor die te Middelburg, tot timmerwerk, vervaardigen van spijkers, bereiden en pluizen van touw en het aanleggen van wandelplaatsen;

voor die te Ellemeet, Kortgeen, St. Maartensdijk en Zonnemaire, tot het bereiden van vlas;

voor die te Vlissingen, tot het verbeteren der publieke wegen en het maken van spijkers, en

voor die te Zierikzee, tot het gelijk maken en omspitten van grond aan de havens.

Onder de instellingen tot het voorkomen der armoede worden in de eerste plaats de banken van leening gerangschikt.

Die, welke door gemeenten of administratiën van liefdadigheid worden gehouden, zijn 3 in getal.

Het bedrag der kapitalen waarmede deze banken werkten, was *f* 64,996,91, hiervan was *f* 21,196,91 renteloos en *f* 43,800 tegen interest opgenomen.

De standaard der interest door die banken geheven was 16—12 percent.

De winsten bedroegen bij die te Goes *f* 284,06 en bij die te Zierikzee *f* 2,469. Die te Vlissingen leed een verlies van *f* 76,44, door het vermeerderd gebruik maken der bank, met de zoogenaamde weekpanden.

De uitgaven bedroegen gezamenlijk *f* 155,327,90 en de ontvangsten *f* 159,089,64½.

Het getal beleende panden was 75,586, terwijl 73,427 panden gelost en 1,437 panden verkocht werden.

Bij de 4 banken van leening die verpacht of door particulieren gehouden worden, is 16 pct. de hoogste en 8 pct. de laagste rente.

De bank te Hulst, die sedert 1851, zonder dat daarvan eenige pacht werd genoten, in werking is geweest, is met december 1854 buiten werking gesteld. Die te Middelburg, vroeger verpacht, is met 1 januarij ll. onder gemeentebeheer gesteld.

Bij deze banken zijn 59,119 panden beleend, 56,637 gelost en 2,228 verkocht.

In de provincie bestaan 22 zieken- en begrafenisbussen. Slechts van 15 zijn opgaven ingekomen.

Te Vlissingen is eene vroeger bestaan hebbende vervallen, te Ouwerkerk is er daarentegen 1 opgerigt.

Er worden 6 spaarbanken in dit gewest gevonden.

De hoogste rente door die banken uitbetaald, was 4, de laagste 2 ten honderd.

Het getal deelnemers was 1516.

Het bedrag der opgevraagde inlagen en interessen beliep *f* 21,491,69½, dat der geldbeleggingen *f* 39,133,06½.

De inlagen bedroegen *f* 23,852,23, de inkomsten van bezittingen en regten *f* 3,565,02 en de aflossingen in kapitaal *f* 34,216,12.

Het bedrag der kapitalen, met inbegrip van hetgeen de banken te goed hadden, was	*f* 95,747,57½
en dat van hetgeen de banken verschuldigd zijn	- 66,031,15
Zuiver bedrag der reserve-fondsen	*f* 29,716,42½

Onder deze cijfers zijn niet begrepen de uitkomsten van de spaarbank te Middelburg. Van deze inrigting kan alleen gezegd worden dat haar kapitaal bedroeg *f* 112,760,12½, dat er is ingebragt *f* 7,857 en terugbetaald *f* 30,247,37½.

De uitgaven der 7 spaarkassen, bij welke 173 personen hebben deel genomen, bedragen:

administratie-kosten	*f* 9,60
teruggegeven inlagen, intressen en premiën	- 538,13
geldbelegging	- 4,27
diverse	- 36,50
	f 588,50

De ontvangsten bedroegen:

inkomsten en bezittingen	*f* 397,04
inlagen	- 449,22
bijdragen van particulieren	- 106,31½
geldaflossingen	- 34,47½
diverse	- 10,89½
	f 997,94½

De uitgaven en inkomsten van de spaarkas te Zierikzee zijn onder de voormelde sommen niet begrepen.

In die spaarkas is *f* 1,160,72 ingebragt; die som is, verhoogd met *f* 206,83, als premiën en toelagen, aan de deelnemers bij wekelijksche gedeelten teruggegeven.

Door 2 hulpbanken werd 50 keeren voorgeschoten, tegen eene rente van 2 tot 5 pct.

Eene som van *f* 18,534,25 werd tegen borgtogt, *f* 406,25 op pensioenen uitgekeerd; *f* 19,516,80½ is terugbetaald. De op 31 december jl. uitstaande gelden bedroegen *f* 7268,32.

Behalve te Goes, bestaat er te Zierikzee eene vereeniging tot uitoefening van patronaat over de armen. Door die te Goes werd in 1854 aan zeer vele vrouwen werk verschaft, door het vervaardigen van kleedingstukken. Het verkoopen der vervaardigde voorwerpen was bezwaarlijk. Eene tijdelijke opheffing der werkzaamheden is noodzakelijk geweest. Indien aan de vereeniging geene meerdere ondersteuning ten deel valt, zal zij, meent men, zich bezwaarlijk kunnen staande houden.

De vereeniging te Zierikzee stelt zich het weren van bedelarij en de voorziening in tijdelijken nood voornamelijk ten doel. Zij had in 1854 162 huisgezinnen onder geregeld toezigt.

IX. Openbare veiligheid en gevangenissen.

De openbare rust en orde werden in 1854 nergens in de provincie gestoord. Eenige diefstallen, meest alle van geringe beteekenis uitgezonderd, hadden er geene gewelddadige aanrandingen van personen of eigendommen plaats.

De vermeerdering van het policie-personeel te Middelburg droeg goede vruchten.

De veldwachters van Colijnsplaat, Kats en Kortgene werden voorzien van aanstellingen, krachtens welke elk der drie veldwachters thans in die drie gemeenten dienst doet.

In enkele gemeenten, die vroeger met anderen te zamen slechts éénen veldwachter hadden, is thans een afzonderlijke veldwachter aangesteld. De dienstkring van anderen dier beambten is tegenwoordig tot twee gemeenten beperkt. Eerst later echter zullen deze verbeteringen haar volkomen beslag krijgen.

De jaarwedde van den commissaris van policie te Middelburg is op voorstel van den gemeenteraad met *f* 300 verhoogd en op *f* 1500 gebragt.

De commissarissen en de mindere beambten van policie en de veldwachters gaven meerendeels redenen van tevredenheid.

De veldwachter van Koewacht werd wegens wangedrag ontslagen.

Het detachement kavallerie, vroeger te Westkapelle gestationeerd, werd door eene brigade marechaussées vervangen.

Deze en de overige brigades van dat wapen, benevens de detachementen infanterie te Sluis en te Philippine, beantwoorden voortdurend aan hunne bestemming.

De in sommige gemeenten geplaatste geregtsdienaars, welke met 4 zijn vermeerderd, bewezen der policie goede diensten.

Aan sommige beambten zijn commissiën als rijks-veldwachter uitgereikt. Het gevolg hiervan is niet bekend.

De wet van 15 augustus 1839 (Staatsblad no. 39), betrekkelijk de toelating en uitzetting van vreemdelingen, werd behoorlijk toegepast.

Onderscheiden personen werden wegens gebrek aan legitimatiestukken enz. afgewezen en over de grenzen gebragt.

Tegen de bedelarij werd zoo veel mogelijk gewaakt; haar geheel te beletten was ondoenlijk.

Bij verschillende vonnissen werden 59 personen wegens bedelarij tot gevangenis enz. veroordeeld, 17 aangeklaagden werden vrijgesproken.

De staat der brandbluschmiddelen is over het algemeen voldoende. In eenige gemeenten, die slechts in het bezit eener handbrandspuit zijn, is de aanschaffing eener grootere spuit wenschelijk, maar de geldelijke middelen laten die aanschaffing niet toe, of wel, het personeel tot bediening van eene grootere spuit ontbreekt.

Behalve van eenige brandrampen van geringe beteekenis, wordt melding gemaakt van den brand in de fabriek van verbeterde meekrapbereiding, genaamd „Zuidbeveland", te Goes, van dien in de mede te dier plaats gevestigde meekrap-engarancinefabriek van de heeren van Renterghem & Co., van dien in de meestoof „De drie kwartieren", te Krabbendijke en van dien in de meestoof „Eendragt en goede hoop", te Hontenisse. De door den laatste veroorzaakte schade wordt op *f* 4000 à *f* 4500 begroot.

Den 18 februarij 1854 baande zich het water eenen doortogt door eenen niet sterken buitenmuur van een gebouw op de nieuwe haven te Zierikzee, en rigtte in de beneden-stad belangrijke verwoestingen aan, waardoor vooral arme lieden werden getroffen.

Door het omslaan van eene polderschuit bij Duivendijke, vonden den 22 december 1854, drie personen hun graf in de golven.

Andere rampen of ongelukken, die zouden behooren vermeld te worden, had men niet te betreuren.

De verlichting met gaz kwam te Middelburg in 1854 tot stand.

Omtrent de exploitatie eener gaz-fabrijk voor rekening der gemeente te Zierikzee, en de daaruit volgende verlichting der stad met gaz, zijn overwegingen aanhangig.

Gevangenissen.

Het getal personen die bij afwisseling gedurende 1854 en op 31 december van dat jaar in deze gestichten aanwezig waren was als volgt:

	bij afwisseling.	op 31 dec.
in het burgerlijk en militair huis van verzekering te Middelburg	613	92
in het huis van arrest te Goes	400	26
in het huis van arrest te Zierikzee	304	11
in de onderscheidene huizen van bewaring	374	2

Bij de commissie van administratie over het huis van verzekering te Middelburg werd benoemd de heer J. W. van Sonsbeeck, in plaats van jonkhr. mr. M. C. Paspoort van Grijpskerke, eervol ontslagen.

In het collegie van regenten over het huis van arrest, te Goes vielen, door het overlijden van de heeren L. de Fouw Jz. en P. Vervenne Az., twee plaatsen open.

De bewaarder van het zelfde gesticht werd tot eene andere betrekking geroepen en vervangen.

De bewaarder bij het huis van arrest te Zierikzee, verdacht van door nalatigheid aanleiding tot de ontvlugting eens gevangenen te hebben gegeven, werd in zijne bediening geschorst, doch daarin weder hersteld, nadat hij in regten van de tegen hem te dezer zake ingebragte beschuldiging was vrijgesproken.

De jaarwedden van de cipiers en bewaarders te Zierikzee en Goes zijn met f 50 verhoogd.

Eerlang zal tot den bouw van een nieuw huis van arrest te Goes kunnen worden overgegaan.

Het beheer der gevangenissen is steeds regelmatig.

Voor voeding, ligging, verwarming, bewassching, verzorging van zieken wordt behoorlijk gezorgd.

De voeding der gevangenen, met den aankleve van dien werd aanbesteed:

te Middelburg, over het 1ste halfjaar voor 14,418 cts. en over het 2de halfjaar, voor 14,796 cts. voor ieder gevangene daags;

te Zierikzee, over het geheele jaar, voor 36 cts., en

te Goes, over het 1ste halfjaar voor 35½ cts. en over het 2de halfjaar 36 cts.

Het getal verblijfdagen in het huis van verzekering te Middelburg was 40,254; hierop waren niet meer dan 1729 ziektedagen, verdeeld over 191 personen; 365 anderen bleven van ziekte bevrijd.

Te Zierikzee was het getal ziektedagen 387, verdeeld over 26 personen, op 4919 verblijfdagen. Aldaar bleven 259 gevangenen van ziekte bevrijd.

Te Goes waren op 8371 verblijfdagen, 612 ziektedagen, verdeeld over 86 personen. Het getal der gevangenen die niet door ziekte werden aangetast, was 839.

De geneeskundige dienst werd bij de gevangenissen naar behooren vervuld. Te Middelburg ging die dienst op de tot het garnizoen aldaar behoorende officieren van gezondheid over.

Het gedrag der gevangenen gaf redenen tot tevredenheid. Geene disciplinaire straffen zijn moeten worden toegepast.

Aan de gevangenen werd zooveel mogelijk werk gegeven.

Te Middelburg werden 80 personen met de vlasspinnerij bezig gehouden. Uit 1289 ponden vlas werden 11,267 strengen garen bereid.

Aan de herders, leeraars en geestelijken werd, behalve te Goes, alwaar de gesteldheid der localen dit niet toelaat, de gelegenheid gegeven, de gevangenen van tijd tot tijd te bezoeken. Te Zierikzee schijnt daarvan slechts spaarzaam gebruik te zijn gemaakt.

X. Rijks middelen.

Het bedrag dier middelen in hoofdsom en opcenten, was als volgt:

		Meer dan in 1853.	Minder dan in 1853.
Grondbelasting	f 866,554,25	f 1,715,26	f —
Personeel	444,135,74	3,293,92	—
Patent	101,034,55½	570,86	—
In- en uitg. regten	94,198,63½	8,951,19	—
Accijnsen	830,963,54	—	29,811,13
Zegel, registr., griffie, hypoth. en successie-regten	532,255,97½	32,568,36½	—
Regt van waarb. op gouden en zilveren werken	1,164,12	66,90	682,47½
Domeinen	52,217,59½	—	—
Posterijen	54,637,39	2,018,71½	—

Het belastbaar inkomen waarop de grondbelasting werd geheven, bedroeg zuiver:

voor het gebouwde	f 1,092,619,82
„ „ ongebouwde	„ 3,573,960,88
te zamen	f 4,666,579,70

De eerste grondslag (de huurwaarde) beliep f 1,242,856.

De waarde van het mobilair was f 4,004,780,50.

Onder den accijns is begrepen het bedrag van den geabonneerden accijns op het gemaal in de voormalige 4de en 5de districten van dit gewest, ad f 60,343,80.

XI. Waterstaat.

Rivieren.

Sommige punten der oevers, vooral aan de Wester-Schelde worden door den stroom meer en meer aangevallen. In het bijzonder wordt ten deze de hoek van Borsselen en een deel van den zeedijk der polders Everinge, aan den regteroever, en de havenhoofden van het kanaal van Neuzen, aan den linkeroever vermeld.

In het vorige en in de eerste maanden van het loopende jaar had een groot getal oever- en dijkvallen plaats. De voorzieningen, daardoor noodzakelijk geworden, vorderden meerendeels belangrijke uitgaven.

De laatste winter kenmerkte zich door langdurige en strenge vorst.

Na eenige dagen afwisseling tusschen vriezend en onstuimig weder, viel de vorst tusschen 15 en 16 januarij in, en duurde met eene tusschenpoozing van vier dagen dooi (4—8 februarij) tot 25 februarij voort. De strengste vorst werd in Zeeland den 17 februarij waargenomen; de thermometer teekende alstoen 8 gr. Fahrenheit.

De overvaart over de Wester-Schelde tusschen Ellewoutsdijk en Neuzen, reeds vroeger zeer bemoeijelijkt, was van 10 februarij tot 1 maart, en die tusschen Vlissingen en Breskens van 12 februarij tot 2 maart geheel gestremd.

De haven van Vlissingen was van 12 februarij tot 3 maart door het ijs wel niet geheel ontoegankelijk, maar niet altijd te naderen of te verlaten, doordien het vaarwater vol drijfijs was.

De Schelde is, zoo vèr het nederlandsche grondgebied strekt, steeds drijvende gebleven. Een gerucht, als of die rivier bij Walsoorden op schaatsen zou gepasseerd zijn, is onwaar bevonden. Dit heeft alleen plaats gehad met de geul voor den Noorddijk-polder aldaar.

Op de Ooster-Schelde was de overvaart aan Gorishoek, reeds den 1 februarij, zoodanig door ijs belemmerd, dat daartoe dien dag vergeefsche pogingen werden aangewend. Overigens is de brievenpost gedurende de vorst, elken dag, met meerder of minder bezwaar, overgebragt.

Te Zierikzee had reeds den 20 januarij alle scheepvaart opgehouden.

In de Ooster-Schelde heeft het ijs zich geen oogenblik vastgezet.

De overvaart aan het Sloe werd, sedert het einde van januarij zeer bemoeijelijkt, van 16 tot 27 februarij werd de overtogt te voet gedaan. Zelfs reed men den 24 dier maand, met eene, met twee paarden bespannen slede, van Zuidbeland naar Walcheren.

Het veergat bleef steeds drijvende, doch de zandkreek was reeds den 27 februarij met eene vaste ijskorst bedekt, die wel den 4 eenigzins in beweging geraakte, maar evenwel van 8 tot 25 februarij vast bleef. De passage te voet geschiedde bij Wolphaartsdijk van den 17 tot den 25 en aan het Katsche veer tot den 22 februarij, zonder eenig bezwaar.

Den 22 februarij zette zich het ijs vast in het Zijpe, en is tot den 24 vastgebleven. Een persoon schijnt het gewaagd te hebben de ijsvlakte aldaar te voet te passeren.

Het ijs op de rivier de Eendragt werd van 12—28 februarij door personen en goederen gepasseerd.

In het Brouwershavensche zeegat zijn van 1 januarij tot 9 februarij 18 schepen binnengekomen, die zich aan de duccdalven, langs de kleine reede hebben geweerd. Onderscheiden schepen hebben zich na dien tijd wegens het ijs, weder naar zee moeten begeven.

De opruiming der vreeslijke ijsmassa's, die zich, bij sommige polders, van 4 tot 7 ellen hoogte, op de rijs- en steenglooijingen hadden opgestapeld, werd met bezorgdheid te gemoet gezien. Zij liep echter gunstiger af dan men verwacht had. Aan de calamiteuse polders in Zuidbeveland veroorzaakte het ijs bijna geene, en aan de werken te Tholen, Schouwen en Noordbeveland betrekkelijk onbeduidende schade. Aan den linker Schelde-oever was de schade van meer belang, zoo dat, wegens buitengewone kosten van herstel aan de polders Tien honderd en Zwarte, Oud- en Jong Breskens, Hoofdplaat en Walzoorden, eene som van f 15,634 is moeten worden besteed.

De peilingen, bij gelegenheid van twee vallen aan den oostelijken dam van het Sloe gedaan, hebben doen zien dat de diepte aldaar op eene verontrustende wijze toeneemt, terwijl de plaat zich in de zelfde mate uitbreidt en het vaarwater aan de walchersche zijde meer en meer doet verdroogen.

De dam of voetpad aan den Onrustpolder in Noordbeveland, is thans weder in goeden staat gebragt. Men vreest evenwel dat die zoo nuttige toegang tot dat land, zonder aanwending van meer afdoende kostbare maatregelen, elken winter aan merkelijke beschadiging zal bloot staan.

De bruikbaarmaking der overblijfselen van den voormaligen pontendam bij Kortgeen, zal in den loop van dezen zomer tot stand komen.

Eene geringe schade, door eene tusschen Middelburg en Rotterdam varende stoomboot, aan den steiger te Wolphaartsdijk toegebragt, is dadelijk ten koste der onderneming hersteld.

De dienst tusschen Vlissingen en Breskens, waartoe ook behoort de vaart tusschen Vlissingen, Neuzen en Hoedekenskerke, wordt thans door eene bijzondere onderneming onder genot van eene provinciale toelage ad f 6500 's jaars, uitgeoefend. De besturen van Vlissingen en Breskens zijn tot herziening van het reglement op het veer uitgenoodigd.

Onder de kanalen en vaarten komt het eerst in aanmerking het nederlandsch gedeelte van het kanaal van Neuzen naar Gent.

Het wordt behoorlijk onderhouden en blijft aan het doel beantwoorden.

Het werd in 1854 door 315 zoo op- als afvarende zeeschepen, te zamen metende 35,579 tonnen, bezocht. Het getal binnenvaarders die daarvan gebruik maakten, was 6081, met eene gezamenlijke tonnenlast van 157718.

Het laatste getal was in 1853 slechts 2719, en dat van den tonnenlast 135,382. De verschillen in beide cijfers zijn toe te schrijven aan de menigte baggerschuiten die, in 1854, bij de uitdieping van het kanaal werden gebezigd.

Door het gemeentebestuur van Sluis zijn vroeger twee ontwerpen ter sprake gebragt, voor de doortrekking van het kanaal van Brugge tot in de binnenhaven dier stad, zoo in het belang van den handel, als van de openbare gezondheid. Beide werden niet voor uitvoering vatbaar geacht.

Een nieuw ontwerp, door den hoofd-ingenieur van den waterstaat opgemaakt, is aan het departement van binnenlandsche zaken opgezonden.

De gestaakte werkzaamheden aan het kanaal door Zuidbeveland, verbonden aan de concessie tot afdamming der Oosterschelde, zijn nog niet weder hervat.

Ten gevolge eener in de overeenkomst van 8 october 1849 gebragte wijziging, zal de onderneming alsnu ontheven zijn van het onderhoud en de bediening der kanaalwerken, zoodra de afdamming der Oosterschelde, naar de voorschriften der concessie, zal zijn voltooid.

Het vormen eener onderneming tot daarstelling van een kanaal door Walcheren, waartoe de heer D. Dronkers vergunning heeft gevraagd, en op welke hij voorloopig uitzigt verkregen heeft, is, voor zoo veel bekend is, nog niet gelukt.

Havens.

De spuisluis op de westelijke haven te Vlissingen is aanbesteed voor f 119.000.

Deze sluis wordt geheel door het rijk bekostigd. Met de beheijing van den zwaren buitendam is reeds in den afgeloopen winter een begin gemaakt. De voltooijing der sluis wordt nog in dit jaar gewacht.

In den gebrekkigen toestand van een vak der beschoeijing in het achtste gedeelte der kade te Veere, is eene verbetering gebragt.

Ook de haven van Breskens is verbeterd.

Het is gebleken dat aan de benedenzijde van het paalhoofd, bij het fort Bath, de diepte zeer toeneemt. De wijze van voorziening daartegen maakt een punt van overweging uit.

Door den minister van binnenlandsche zaken is een onderzoek aan den hoofd-ingenieur van den waterstaat opgedragen, omtrent een verzoek van het bestuur van Brouwershaven, dat de haven enz. aldaar voor 's rijks rekening verbeterd, of daarvoor een rijks subsidie verleend moge worden.

De verbetering der haven en kade van Clinge, is aanbesteed voor f 5400. Een renteloos voorschot van f 4550 is hiervoor door de provincie verleend en door den koning is eene jaarlijksche bijdrage van f 400 uit 's rijks schatkist bewilligd.

Aan de havensluis van Goes is voor binnenvloeddeuren en metselwerk f 1754,67 besteed; voor buitenhavenwerken f 1726,29.

De gemeenteraad van Hontenisse diende aan Z. M. een adres in om eene bijdrage uit 's rijks schatkist van f 6000 tot daarstelling eener haven te Walzoorden, waarvoor reeds een bijdrage van f 4000 door de provincie was toegestaan. Door den hoofdingenieur werd voor die haven een gewijzigd ontwerp voorgesteld, waarmede de gemeenteraad genoegen nam en tot welks verwezenlijking slechts eene rijks bijdrage van f 2250 zou vereischt worden.

De minister van binnenlandsche zaken, oordeelende dat het algemeen belang des rijks niet voldoende bij de zaak betrokken was, vond zich bezwaard om het verleenen van eene zoodanige bijdrage bij den koning te bevorderen, maar was genegen eene jaarlijksche bijdrage van f 150 uit de begrooting van de calamiteuse watering van Walzoorden toe te staan.

De gemeenteraad verzocht daarop dat het provinciaal subsidie met f 2250 zou worden verhoogd, waarop hem door gedeputeerde staten werd geraden om liever een renteloos voorschot te verzoeken, waarvan de teruggave grootendeels door de voormelde bijdrage van f 150 zou kunnen worden bestreden.

De raad is daarop tot het besluit gekomen om af te zien van alle deelneming of medewerking te dezer zaak, intrekkende alle vroegere daartoe strekkende besluiten; in het gevoelen naar het schijnt, dat de gemeente tot niets gehouden is.

De pogingen om den raad van dit besluit te doen terugkomen zijn mislukt.

Te Middelburg is aan de kaaimuren f 12250 te koste gelegd, uit de binnenhavens en grachten is 34000 cub. ellen uitgediept. Met behulp van eene door het departement van marine ten gebruike verstrekte duikerklok, is de dorpel der doksluis aldaar hersteld.

De beschoeijingen aan de havens van Scherpenisse en van Tholen werden geheel of gedeeltelijk vernieuwd.

De vervallen spuisluis onder de roodebrug te Vlissingen wordt weggeruimd, en die brug door eenen ijzeren draaibrug vervangen, die voor f 51800 is aanbesteed. Een gedeelte der kaaimuren aldaar wordt hersteld.

De onderhoudskosten van de haven- en kanaalwerken te Zierikzee bedragen f 4,399. De waterkeering aan het westhavenhoofd aldaar voldoet, voor zoo ver is na te gaan, aan het voorgestelde doel.

Voorts hebben nog in andere gemeenten min of meer belangrijke herstellingen of verbeteringen plaats gehad.

Bij zes vergunningen is het verveenen toegestaan van eene oppervlakte van 10,0680 bunders land.

De hoeveelheden turf, de prijs daarvan en het getal arbeiders die met het verveenen zijn bezig gehouden, zijn geweest als volgt:

Boschkapelle 12,220 ton, 25 ct. de ton, gemiddeld 60 arbeiders.
Graauw . . . 26,000 „ 20 „ „ „ 54 arbeiders gedurende 2 maanden.

Hengstdijk	20,820 ton	f 2,37½ per 10 ton,	132	arbeiders.
Ossenisse	1,780 „	- 2,37½ „ „ „	14	„
Stoppeldijk	74,365 „	- 2,00 „ „ „	200	„

(Wordt vervolgd.)